

Montaurà

Nº 28 Tardor 1994

REVISTA DE MANCOR DE LA VALL

L'ESGLÉSIA DE MANCOR, dibuix del artista Llorenç Mir Amengual.

montaura
 Revista de Mancor de la Vall

Redacció: Grup de Mancorins
 Maquetació: En Joan & Co.
 Col.laboradors: Tots els qui vulguin

EDICIÓ: COLLECTIU MONTAURA
 Plaça Ajuntament, 1
 07312 MANCOR DE LA VALL
 Te.: 501776 FAX: 881194

Dipòsit Legal: PM 3-1988

Imprimeix: TIRRENA, S.A. TEL. 55 52 12

Les responsabilitats dels articles recauran només damunt de llurs autors.

● MONTAURA.

La revista de Mancor de la Vall ofereix leccions de cómo se escriu en català. Muchas publicaciones de la Premsa Forana podrian aplicar el cuento y seguir las sugerencias de Montaura.

Sumari

- Portada L'ESGLÉSIA DE MANCOR, dibuix del artista Llorenç Mir Amengual.
- Pàg. 2 TEMPERATURES I PLUGES A MANCOR. Miquel Saurina Vallori.
- Pàg. 3 Tirant amb fona: NACIONALISME I MALLORQUINITAT.
 Miquel Julià i Prohens.
- Pàg. 4 CRÒNICA. Gabriel Fiol Mateu.
- Pàg. 7 AJUNTAMENT DE MANCOR: Plenaris.
- Pàg. 10 L'ARXIDUC I MANCOR.
- Pàg. 11 TOPONÍMIA DOCUMENTADA (28). Gabriel Fiol Mateu.
- Pàg. 12 DE CA NOSTRA..., Jaume Gual Mora.
- Pàg. 14 LA TAFONA DE SON MORRO: bé d'interés cultural.
- Pàg. 15 ARA HA FET VINT ANYS...
- Pàg. 16 Entrevista: Dr. JOAN MATEU MATEU, Metge Otorinolaringòleg.
 Jaume Gual Mora.
- Pàg. 21 ELS LLINATGES DELS MANCORINS (27). Gabriel Fiol Mateu.
- Pàg. 22 GRUP D'ESPLAI S'ESTEL. El grup de monitors.
- Pàg. 24 DOS TOREROS DE PISCINA. Gloses d'En Pep "Ferrà".
- Pàg. 25 Església Local: ACTIVITATS PASTORALS, CURS 94-95.
 Bartomeu Fons Pascual.
- Pàg. 27 SES GLOSES: D'en Tomeu Sinever, comentant el llibre:
 "Mancor de la Vall: Imatges del passat".
- Pàg. 28 CONSELLS MÈDICS. Dr. Joan Mateu Mateu
- Pàg. 29 EL FUTBOL. Miquel Vallori Mateu.

Contraportada Imatges d'Ahir: INSTANTÀNIA DEL MESTRE CABALLER (Anys 30).
 Comentari d'En Biel de Son Nadal.

CANÇÓ DE LA NIT D'ESTIU

Vora la mar, aquesta nit d'estiu
 oblidem les angoixes de la vida,
 i l'esperança en nostres cors reviu
 de blanca llum vestida.

Sota d'un cel tan bell plau escoltar
 la poesia sens paraules vanes
 d'aquesta mar antiga que infantà
 les deesses paganes.

Bé voldria l'encís dels primers anys
 en què el món ens apar tot meravella;
 els salzes ja es desmaiaven als estanys
 i ha empal·lidit l'estrella.

Mes encara hi ha fogueres dalt del cim
 i canta una sonata la floresta;
 tot és repòs suau, calma sublim
 que augura un jorn de festa.

BARTOMEU FORTEZA

TEMPERATURES I PLUGES A MANCOR DE LA VALL							A N Y 1994	
MES	TEMPERATURES (Graus Cent.)				PLUGES (Litres)			
	MÍNIMA	MÀXIMA	MÍNIMA DEL MES		MÀXIMA DEL MES		Mitja dels Anys 1986 a 93	ANY 1994
	MITJA	MITJA	DIA	°C.	DIA	°C.		
GENER	6.9	13.3	23	3	28	17	110	68
FEBRER	7.0	14.4	5	3	27	19	75	46
MARÇ	9.5	18.7	2	7	25	24	43	11
ABRIL	9.9	19.2	12	6	30	26	86	46
MAIG	15.3	26.6	6	11	31	32	61	3
JUNY	17.7	29.2	12	11	24	33	27	9
JULIOL	22.3	34.8	8	19	4	43	12	0
AGOST	23.4	34.1	19	21	22	39	14	22
SETEMBRE	18.5	25.9	19	15	1	33	83	147
OCTUBRE							101	
NOVEMBRE							106	
DESEMBRE							84	
Total any							802	352

Miquel Saurina Vallori

Tirant amb fona

Miquel Julià i Prohens

Filòsof i escriptor

Nacionalisme i mallorquinitat

Els grans poetes mallorquins han recamat Mallorca i la nostra identitat amb fils daurats d'expressions que ens acosten emocionalment a la més íntima i vellutada estança de nostra nissaga. Així en diuen «regne ideal», «regne de l'ensomni», «Illa d'or» i per al forà que la troba, «pàtria manlevada»; i reivindiquen una ciutadania d'identitat nacional, que es resumeix en els versos del poeta Miquel Costa i Llobera: «Siau qui sou. No renegueu de vostra sang».

Qui som i qui hem d'esser es resumeix en una sola paraula: «mallorquinitat», paraula que cal omplir de significat i realitat, paraula base per a la nostra grandesa, paraula que no vol dir complaure's, com deia el mateix poeta, en «tot el que és nostre, fins les mateixes úlceres».

Mallorquinitat vol dir estimació pròpia i de les nostres coses, vol dir valoració i orgull emocionat d'ésser mallorquí, vol dir llibertat per engrascar-se en la construcció del país. Una estimació i un orgull que no té res a veure amb la xenofòbia, per tal com no és un himne a l'estirp i al llinatge, i tots els qui s'hi estableixen a Mallorca ho són mallorquins, si es mallorquinitzen.

L'estimació pròpia és bàsica. No pot ser respectat ni respectable qui va pel món nu, empegueït de sí mateix, mostrant les seves vergonyes. Llavors és quan es sent feliç de vestir-se amb els pellerings que els altres han esquinçat. El qui s'estima té noblesa i és molt gelós de vestir ses pròpies mudades.

I la llibertat. Vet aquí la pedra de toc de la nostra mallorquinitat, que tantes imposicions i prohibicions ha sofert i sofreix d'un Estat que només reconeix plenament la legitimitat d'una de les fi-

lles, la castellana. Així, sense llibertat, no podem ser qui som ni realitzar-nos completament, segons el mateix poeta: «Cada poble sols ateny son astre, seguint per la seva òrbita». I el poeta Joan Alcover ens recalca: «No és bo per ésser lliure qui a ser esclau s'avesa». Com podem estimar-nos amb orgull i trotar, si, enlloc de cavalcar, ens cavalquen? Com podem, coartats, seguir per l'òrbita de la nostra autenticitat i conrar la mallorquinitat? Tots són problemes!

Enfront de nosaltres, a l'horitzó de la mallorquinitat, tenim tot un món d'engrescadors possibles en la promoció i progrés dels mateixos mallorquins, del paisatge, la terra, la llengua, la cultura, la política nacional i moltes més. És que la mallorquinitat és un dret i un deure. És un deure, perquè cal integrar-se i fer nació; és un dret, perquè un país petit no pot tenir, per exemple, una elevada renda «per capita» i vuitanta mil aturats propis mentre els beneficis es gasten a altres indrets.

La política nacional, els nostres partits. Com poden els ciutadans, en nom de la mallorquinitat, donar el suport a uns partits forans, com el PSOE o el PP, que només compten amb Mallorca per cercar-hi vots i, quan governen, doblers? I com hi pot haver militants mallorquins dins aquests partits, si ses directives centrals els condicionen tant que a la pràctica venen a ser poc menys que uns venuts als interessos estatals d'aquests partits? Com pot un ciutadà de Mallorca deixar de banda els nostres partits nacionals, que defensen una Mallorca sense hipoteques polítiques?

El nostre paisatge, imant de milions de turistes, que vénen a veure'l i a

fruir-lo, i punt de mira dels especuladors, una espècie d'incendiàries que hi llancen trets d'estrall i vandalisme, en lloc de brunyir i realçar la joia de la nostra Corona.

La nostra terra, una terra seca i cuitora que cal conrar amb l'element de nostre avior i amb els avanços de la tècnica moderna. Com es pot deixar el pla de Mallorca erm i estèril, destinant a camps de golf i piscines o tudant pel desguàs l'aigua de vena, que s'hauria d'emprar per convertir aquest pla en un immens jardí, un manyc de fruita mallorquina?

La nostra llengua, la de la nostra identitat, la que millor sap expressar els nostres sentiments, la que espaladeja com un mossec exquisit, la que visa la nostra personalitat, un dels nostres millors trossos! Estimar-la vol dir enriquir-la literàriament i fruir-la. Cal estar orgullós d'ella i emprar-la sempre. Cal xerrar el mallorquí tan cadenciós que enriqueix i, amb la parla de València i Catalunya, conforma la gloriosa llengua catalana. Com podem situar a la Metròpoli uns senadors que s'avergonyeixen de la nostra llengua i del seu nom?

Joan Estelrich, el polític felanitxer, ens deixà escrit que «la decadència (del país) és una falta de consciència» de la nostra mallorquinitat, una mallorquinitat que no s'ha de tancar amb pany i clau, sinó que afretura obrir-se al món i, sempre sobirana, compartir esforços en primera instància amb els més apropats geogràficament, problemàtica, econòmica, històrica i cultural, com són València i El Principat, esforços d'alliberament i de resolució de problemes, sempre molt semblants o idèntics, que és el que en definitiva uneix els pobles.

CRÒNICA

JULIOL

El dia 4 començà el curset de natació que com cada any organitza l'Ajuntament per ensenyar a surar dins l'aigua els qui no saben nedar i millorar l'estil dels que ja es defensen en el líquid element. La direcció va córrer a càrrec del professor Xavier Oliver, essent els inscrits cinquanta-cinc.

El dia 8 se celebrà un ball a la piscina amenitzat pel duo NOSTÀLGIC. Si bé no eren gaire els balladors, sí eren molts els qui prenien la fresca vora l'aigua escoltant les romàntiques melodies del citat duo.

El dia 9, a la missa vespertina fou batiat Pere, fill d'Antònia Martí i Guillem Amer. Els padrins foren Teresa Amengual i Pere Amer. A la mateixa funció, el nin Joan Ramon Vallori rebé la primera comunió. Enhorabona a tots.

El dia 15 morí Miquel Coll Munar de Ca sa Sinevera, a l'edat de 71 anys. Descansi en pau.

El dia 17 la revista "BRISAS" publicà un reportatge sobre l'església de Mancor bastant ben documentat, però amb l'errada majúscula de reproduir una fotografia amb un peu indicant que era l'altar major, quan en realitat era el major però de Biniamar.

El dia 23 començà l'estiu particular que cada any es munta "l'Associació d'Amics de la Tercera Edat" amb un sopar al Casal de Cultura seguit de ball i sarau fins tard, amenitzat pel duo NILAS.

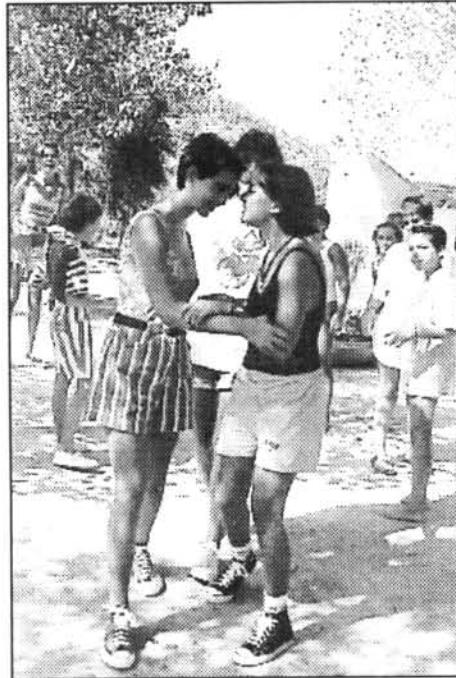
El dia 29 nasqué Pere, fill d'ApoHònia Coll i de Ramon Arrom. Felicitats.

Aquests dies de final de Juliol, extremadament calorosos i amb la majoria de gent de vacances, són propicis a les tertúlies en els llocs ombrejats i frescs, on es discuteixen els temes més intranscendents per anar matant el temps. Com per exemple el tamany notable d'un pebrer de cirereta que sembrà dins un cossiòl en Joan Ribot i que podeu veure a la fotografia adjunta.

AGOST

El dia 1 en el santuari de Santa Llúcia es produí el relleu de la superiora de la comunitat de Missioneres dels Sagrats Cors. Cessà Sor Catalina Gomila, que ocupava el càrrec des de l'any 1989, essent substituïda per Sor Antònia Mayans, a la qual desitjam sort i encert en l'administració del nostre estimat oratori.

El dia 9 nasqué Bernat Sion, fill de Catalina Suau i de Gracià Joan Massip. Enhorabona.

El dit dia 9 el "DIARIO DE MALLORCA" publicà una gasetilla on s'informava que a Santa Llúcia acabaria la primera etapa de la "I VUELTA CICLISTA A MALLORCA PARA AFICIONADOS" i que el dia següent hi sortiria la segona etapa, tot organitzat pel CC Victòria adscrit a la Federació Catalana de Ciclisme. Es feia aquesta prova esportiva per commemorar el vigèssim aniversari de la Unió Seglar del Beat Ramon Lull. La veritat és que els pocs mancorins que passam l'agost pel poble no ens assebetàrem de res, ni vérem cap moviment que delatàs la presència de ciclistes. Així mateix les monges de Santa Llúcia ens informaren que quelcom de bicicletes hi havia hagut.

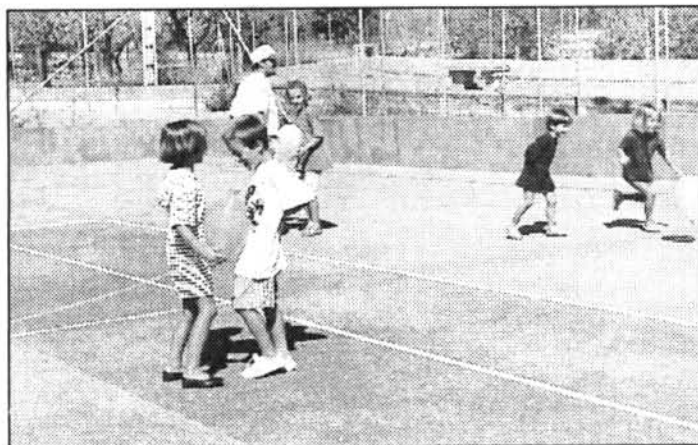
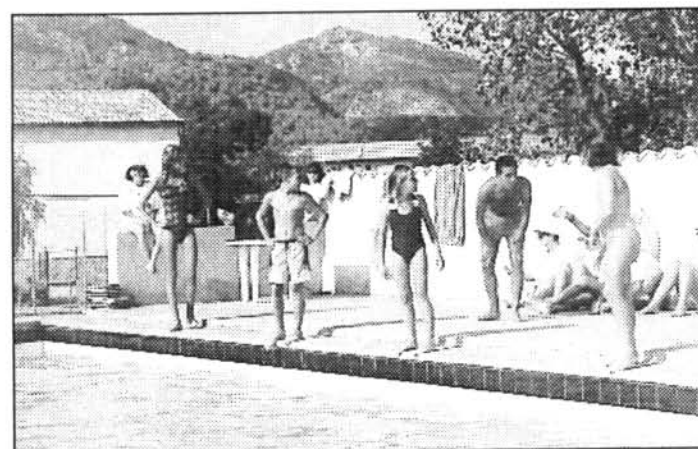
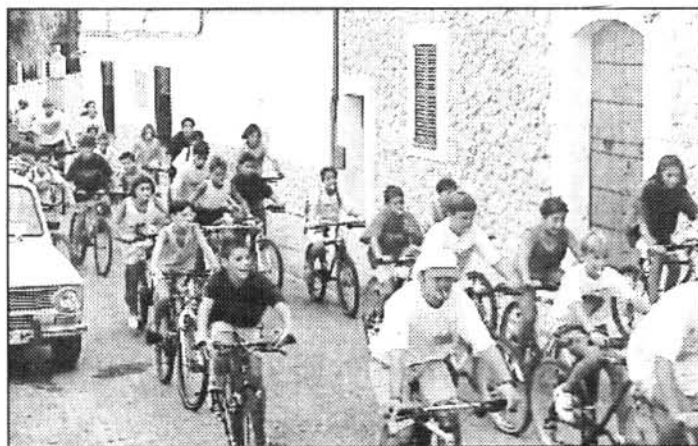
El dia 13 nasqué Maria, filla de la regidora del nostre Ajuntament Maria Magdalena Moranta i d'Antoni Martorell. Moltes felicitats.

El dia 14 es casaren a l'església parroquial, Francesca Mateu Moranta i Antoni Martorell Martí, als quals desitjam moltes felicitats.

El dia 15, cessà per jubilació l'ATS local Isabel Estrany Vicens que ocupava el càrrec d'infermera titular des del 9 de novembre de 1948.

Dia 20 segona festa estiuenca dels Amics de la Tercera Edat en el Casal de Cultura. Després de sopar ballaren amb l'orquestra "Mel i Sucre".

El diumenge dia 28 se celebrà la diada de trui ESTIU-94, patronitzada per l'Ajuntament amb col·laboració del Club d'Esplai S'Estel, i d'un grup de cases comercials de Mancor o vinculades al nostre poble. Començà amb la concentració dels participants a la plaça de l'Ajuntament per fer una cercavila fent sonar xiulets i amb bicicletes arribar fins a Caimari els més grans i sols fins a Massanel·la els més petits. Després en el Polisportiu Municipal diversos i variats jocs entretingueren l'afhotea. El capvespre es clausurà el curset de

natació amb exhibicions dels alumnes i lliurament de diplomes acreditatius dels coneixements adquirits. Seguí amb un torneig de futbolet triangular i acabà la diada amb una verbena al mateix Polisportiu amenitzada pel duo NILAS.

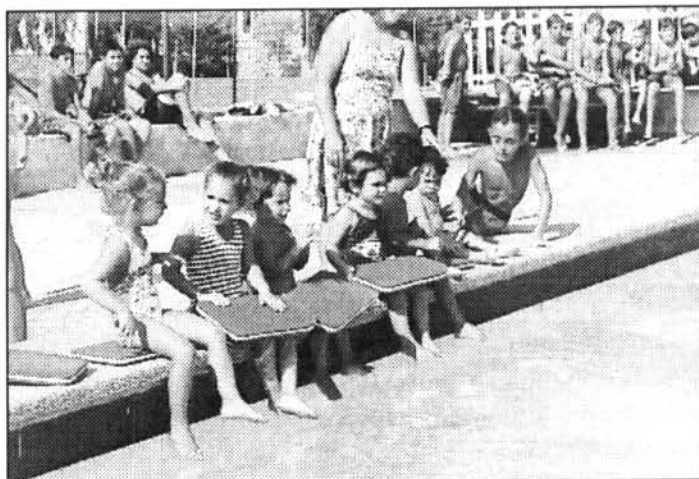
SETEMBRE

El dia 3 l'Associació d'Amics de la Tercera Edat celebrà un altre sopar de germanor en el Casal de Cultura. Després de posar-se bé de panxa, pujaren fins a la plaça de l'Ajuntament on aquest havia organitzat una verbena d'acomiadament de l'estiu, animada pels conjunts "Duo Nilas" i l'orquestra "Canyamel" que tanta acceptació gaudeix entre els aficionats locals als balls melòdics com boleros, valsos, tangos, pasdobles, etc. No importa dir que els de la tercera edat, després del sopar que havien fet, foren els principals animadors del ball. La veritat és que resultà més animat i enfervorit que el de les festes patronals, que tampoc desmeresqué gens.

El dia 7 nasqué Pere Antoni, fill de Catalina Busquets i Gabriel Beltrán. Enhorabona.

El dia 10 es casaren a l'oratori del Cocó de Lloseta, la mancorina Francesca Vallori Ramon amb el jove d'aquella vila Bartomeu Bestard Cladera. Felicitats.

Gabriel Fiol Mateu

Ajuntament de Mancor

PLENARIS

SESSIÓ ORDINÀRIA DE L'1 DE JULIOL

Es donà compte de la correspondència i disposicions oficials rebudes. De les que tenien interès per Mancor l'acta de recepció definitiva de les obres del projecte "CAPTACIÓ D'AIGÜES PER LA MILLORA DE L'ABASTAMENT DE MANCOR DE LA VALL" i la de la recepció provisional del projecte "CAPTACIÓ D'AIGÜES PELS ABASTAMENTS DE SELVA I MANCOR DE LA VALL".

Es donaven a conèixer dues resolucions de la batlia. En la primera es desestimava la petició de mediació d'incidències a la finca Son Rosselló i a l'altra s'aprovava la llista d'admesos i exclosos al concurs convocat per cobrir una plaça de peó per a serveis varis.

Es concediren dues llicències per obres particulars i una per connexió a la xarxa d'aigua potable.

S'aprovà inicialment la modificació de la plantilla de personal de l'Ajuntament que consta de dues places de funcionaris (cobertes) dues de personal laboral (vacants) i tres de contractes temporals (cobertes).

En l'apartat de precs i preguntes es comentà pel Sr. Jaume Gual Mora les feines de manteniment del Col·legi Públic Montaura.

SESSIÓ ORDINÀRIA DE 29 DE JULIOL

De la correspondència i disposicions oficials rebudes afectaven a Mancor les denegacions per part de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports per la celebració d'una exposició col·lectiva de pintura, per una exposició de fotografies de primera comunió, per un taller de tècniques de secat de flors i per un taller de ceràmica.

Es donà compte de les següents resolucions de batlia:

Devolució d'ingressos indeguts.

Ampliació de crèdit en el pla de millorament de façanes i aportacions assistents al sopar de la II Trobada de Mancorins.

Diligència de cessament per trasllat del secretari interventor D. Jaume Nadal Bestard amb data 7 de juliol.

Liquidació del preu públic d'instal·lacions de comptadors d'aigua.

Reclamacions llistes provisionals Cens Electoral.

Tallament de subministrament d'aigua potable per quotes no satisfetes.

Nomenament de Joan Vicens Pons per la plaça de peó de serveis varis.

Atès l'informe de la Comissió Especial de comptes de 29 d'Abril de 1994 i que en el termini d'exposició pública no s'han presentat reclamacions s'aprovà el Compte General del Pressupost de 1990.

Es concediren set llicències d'obres a particulars i una de pròrroga.

Es rescindí de mutu acord la concessió del bar del Casal de Cultura als actuals concessionaris.

S'aprovà el traspàs de la concessió del Servei del Polisportiu Municipal de Guillem Morro Mora a Gabriel Morro Cánaves.

A l'últim apartat de precs i preguntes el regidor, Sr. Llorenç Abrines, s'interessà pel problema dels renous dels bars durant la nit.

Finalment el batle D. Gabriel Pocoví, en nom propi i de tot el Consistori, donà gràcies al secretari que durant cinc anys ha servit aquest Ajuntament i li desitjà molta sort en la seva gestió a l'Ajuntament d'Alaró.

SESSIÓ ORDINÀRIA DE 27 DE SETEMBRE

Després de la lectura de les disposicions oficials, es passà a l'ordre del dia, deixant sobre la taula una sol·licitud de connexió d'aigua potable per requerir més informació.

Es concediren quatre llicències d'obres a particulars.

També es retirà una sol·licitud d'activitat comercial per ser necessari completar l'expedient.

S'aprovà la publicació en el BOE i en el BOCAIB de la convocatòria de concurs per proveir una plaça d'Auxiliar Administratiu en caràcter indefinit.

S'aprovà el pla de millorament de façanes que afecta a 9 expedients per un total de 1.799.602 ptes.

Al Pla d'Obres i Serveis del CIM per 1995 s'aprovà presentar-hi els plans per la reparació de diverses voravies i per aclimatar el Saló d'Actes del Casal de Cultura.

Amb càrrec al Pla Complementari del Pla d'Obres i Serveis de 1994 del CIM, s'adjudica a la societat P.I. Serra de Tramuntana S.L. l'ajardinament del solar triangular entre els carrers Salvador Beltran i Margalida Sintes per un import de 6.261.750 ptes.

Es nomenà com Secretari-Interventor accidental a l'Auxiliar Administrativa Maria Magdalena Martorell Seguí.

S'aprovà sol·licitar que en el Pla General de Carreteres de la CAIB es donàs prioritat a l'enllaç directe de Lloseta a l'autopista Palma-Inca i el millorament de les carreteres de Mancor a Inca i a Lloseta.

S'aprovà una ajuda a Ruanda de 35.000 ptes.

Finalment s'informà sobre la propera IV Pujada a Lluc a Peu que es celebrarà el dia 9 d'octubre.

NOTA INFORMATIVA

En data del passat dia 7 de juliol, cessà per trasllat el secretari-interventor d'aquest Ajuntament el Sr. Jaume Nadal Bestard. Havia pres possessori del seu càrrec el dia 17 de juliol de 1989.

A la sessió del 29 de juliol prop passat, a la qual assistia dit secretari, el Batle Gabriel Pocoví li dirigí les següents paraules:

"En nom propi i de tot al consistori, vull donar-te les gràcies, Jaume, pel teu assessorament tècnic durant aquests cinc anys. Sens dubte esper que el pas per aquest Ajuntament ho tenguis en el record de la teva vida professional com a símbol d'amistat i estima cap el poble de Mancor. Esper que al llarg d'aquest temps que has passat entre nosaltres, les meves exigències no hagin estat motiu

d'enfrontament, sinó tot el contrari, sempre desitjant el millor pel bon funcionament del nostre Ajuntament. Per acabar, vull desitjar-te molt d'encert en la teva gestió a l'Ajuntament d'Alaró i molta sort en la teva vida privada. Crec que l'Ajuntament de Mancor ha perdut un bon funcionari, però esper haver trobat un millor amic. Gràcies".

Posteriorment, el dia 17 de juliol, li fou ofert un sopar d'acomiadament, al final del qual el batle li entregà un obsequi com a record del seu pas pel nostre poble, com es pot veure a la fotografia que reproduïm.

CONTRIBUCIÓ URBANA

Com cada any, en arribar el mes d'octubre, es posa al cobrament l'impost sobre Béns Immobles de naturalesa urbana (cases, pisos, etc.) i de naturalesa rústica (finques del camp).

Fa poc temps, uns quinze dies, s'ha comunicat a cada casa l'augment d'aquest impost de contribució urbana per a l'any 1995, degut a l'actualització que d'ell n'ha fet el Consorci de Gestió Cadastral.

Els comentaris en el poble han estat molts i substanciosos, per això creim oportú fer algunes aclaracions:

1. L'actualització, que és per a l'any 1995, s'ha fet a Mancor i a quasi bé tots els pobles de Mallorca.

2. Des de fa uns anys les revisions s'acosten al valor real de l'immoble. També així ho fan a les notaries a l'hora de pagar els impostos sobre les compres i vendes (abans el notari sempre posava el preu d'acord amb el que li deien els compradors i venedors,

BANCO 2051 OFICINA 0067 CC

SUJETO PASIVO / SUBJECTE PASSIU				DESGLOSAMIENTO / DESGLOSSAMENT		PESETAS / PESSETES	
07000 - MANCOR DE LA VALL				REF. CATASTRAL TODOS		9102206	
CONCEPTO TRIBUTARIO / CONCEPTE TRIBUTARI				EJERCICIO / EXERCICI			
IMPUESTO SOBRE BIENES INMUEBLES NATURALEZA URBANA.				1993			
PERIODO / PERIODE	RECIBO N° / REBUT NÚM.	RFA LISTA / LLISTA	FECHA / DATA	VALOR CATASTRAL		3,083,168	
ANUAL	10088179	0000	01-06-93	TIPO		0,750	
DOMICILIO TRIBUTARIO / DOMICILI TRIBUTARI				CUOTA BONIFICACION		23,123 0	
				DEUDA		23,123	
				TOTAL...		23,123	

ara això no és possible i és fa posant més o menys el valor real.

3. La revisió del cadastre es fa cada deu anys i l'impost de contribució urbana es revaloritza cada any, d'acord amb l'augment del nivell de vida.

4. L'Ajuntament no hi pot fer res a la valoració que es fa dels immobles. Sí que el particular pot fer les alegacions que cregui pertinents perquè el Consorci de Gestió Cadastral es pot haver equivocat en la valoració o amb el número de metres assignats.

5. L'Ajuntament sí que pot fer en l'aplicació més alta o més baixa del tipus d'impost damunt el valor de l'immoble (podeu veure l'exemple del taló de contribució que adjuntam). Aquest tipus, per a l'any 1993 era d'un 0'750 i per a l'any 1995 serà d'un 0'54.

6. Podem veure els tipus aprovats en alguns ajuntaments del nostres veïnats per a l'any 1995: Lloseta 0'75, Campanet 0,55, Búger 0,55, Costix 0'45, etc.

7. L'Ajuntament rep el muntant de l'aplicació d'aquest percentatge de l'Òrgan que gestiona el tribut, la Recaptació de Tributs de la Comunitat Autònoma, és a dir un 0'55 % del valor cadastral de cada immoble. Però d'aquesta quantitat s'ha de descomptar un 3% del total més una quantitat fixa, que enguany serà de 130.885, per a la confecció dels rebuts.

Sens dubte aquest impost és el més important com a font d'ingressos de l'Ajuntament per al seu funcionament i serveis al ciutadans (és curiós que a Mancor tot és gratuït, festes, activitats esportives, recreatives, etc). Del que sí podeu estar ben segurs que ni el Batle, ni els regidors en tenen cap guany, no és novetat perquè sempre ha estat així en el nostre poble, que CAP MEMBRE DEL CONSISTORI, NI EL BATLE NI REGIDORS, COBRA RES DE L'AJUNTAMENT PER LA SEVA FEINA. Pot ser hauríem de trescar molt per trobar un altre poble on això passi.

**LES ILLES BALEARS TENEN LLENGUA PRÒPIA.
EMPRAU-LA SEMPRES!**

Boicot total al pla d'incineració dels residus: no llencis ni un gram de paper o cartró als fems

RECIKLA!

L'ARXIDUC I MANCOR

L'atenció que han dedicat a Mancor els diversos autors que amb anterioritat al segle XX han descrit l'illa de Mallorca, les seves ciutats, viles i llocs, ha estat insignificant. El fet és explicable considerant que era un llogaret de la vila de Selva, que aquesta no era de les més importants de la part forana i que a més tenia altres cinc nuclis, cosa que en cas de descriure'ls los un poc detalladament cada un, hauria obligat als autors a dedicar-hi més espai que a altres viles més importants.

Això ho podem comprovar en veure les obres del cronista Joan Binimelis de 1595, de Jerònim Berard de 1789, del prevere Nicolau Prats de 1817, d'Antoni Furió de 1840, entre d'altres menys conegudes. N'és una excepció, relativa, la magna obra de l'Arxiduc d'Àustria Lluís Salvador d'Habsburg-Lorena "Die Balearen in wort und bild geschildert", publicada a Leipzig entre els anys 1869 i 1891.

He escrit que era una excepció relativa perquè en l'edició de la Caixa de Balears SA NOSTRA, que s'ha fet amb un màxim de cura perquè fos igual a l'original alemany, l'espai dedicat a la descripció de Massanella, Mancor, Biniarroi i Santa Llúcia, sols ocupen quatre pàgines. Si el comparem amb els altres autors, és important per ser molt més ampli i amb dades més exactes. Així sí, algunes inexactituds s'hi troben, com per exemple amb la data de l'inici de les obres de l'església que diu fou el 1840 quan en realitat es començaren el 1800, o quan afirma que el Marqués del Palmer descansa dins un mausoleu a la capella de Sant Probo en mèrit per haver restaurada l'església, quan era per haver ajudat a acabar-la, o quan afirma que l'aigua que arribava a Santa Llúcia amb una canaleta procedia d'una font situada a enorme distància, quan la font de Cas Sabateret no està gaire lluny del santuari. En la descripció de l'oratori de Biniarroi sí que rebé mala informació ja que no hi intervingué per res el Marqués del Palmer en la seva construcció, ni els monjos del Cistell de la Real, ni el patró era Sant Antoni, ni aportaren ornaments de Biniarroi a Mancor.

Però hi ha que dir que, a més de les senyala-des, hi ha altres incorreccions que són fruit dels traductors, ja que si comparem la de Josep Sureda Blanes amb la que feren Carles i Bàrbara Sanchez-Rodrigo per l'edició de SA NOSTRA, veim que a una està d'acord amb la realitat i l'altra és diferent. Com per exemple, entre altres petites diferències, referint-se a la inscripció de la tomba del Marqués del Palmer, els Sánchez-Rodrigo tradueixen acertadament que **"una inscripción pone de manifiesto, entre otras cosas, la autorización concedida por la reina para que la inhumanación procediera en este lugar"** i Sureda Blanes ho traduí per **"Don Jorge, Marqués del Palmer está enterrado en dicha iglesia por un especial permiso de la Reina Isabel II como menciona la lápida sepulcral que menciona otros muchos títulos"**, quan sols hi ha gravat el de Marquès del Palmer.

Així i tot és la millor descripció de Mancor anterior al segle XX, destacant especialment la part dedicada al santuari de Santa Llúcia que és bastant detallada i que té més valor després de les múltiples transformacions, generalment desafortunades, que ha sofert, per poder-se imaginar el seu estat en el tercer terç del segle passat.

Un valor notable d'aquesta obra de l'Arxiduc és el contingut de dibuixos i litografies de paisatges, edificis o objectes, molts dels quals s'han modificat o desaparegut, i que constitueixen testimonis gràfics inapreciables. Mancor no tingué gaire sort en aquest aspecte: sols està representat pel dibuix del trull de la tafona de Massanella i que reproduïrem a la pàgina 27 del número 26 d'aquesta revista MONTAURA.

La part corresponent a Mancor es troba en el tom V-Primera part de l'edició original imprès a Leipzig a l'any 1884, en el tom 6 de la traducció de Sureda Blanes i en el VIII de l'edició de SA NOSTRA. Aquesta darrera és molt fidel a l'original tant pel que fa a l'enquadració, paginació, col·locació de dibuixos i reproducció de les litografies. Sols és diferent en la numeració i ordre dels nou toms de que consta l'obra. No hi ha cap dubte que es tracta de la millor, més documentada i més extensa descripció del nostre arxipèlag, que abarca des de la geografia, la literatura, la política, el folklore, l'etnografia, etc.

TOPONÍMIA DOCUMENTADA (28)

SON ABRÍ (Mss). Era la part de Massanella que estava inclosa dins el fideïcomís fundat per Pere Catlar Santacoloma i Agneta Abrí. No era un topònim molt usat, ja que la propietat dels Catlars era coneguda com Massanella, encara que sols fos una part d'aquesta alqueria. A l'any 1707 hi ha inscrit en el llibre de morts de la parròquia de Selva en Baltasar Abrí Dezcallar mort a Son Abrí. El 6 de gener de 1802 Elionor Santandreu i Dureta, vídua de Guillem Abrí Dezcallar i el seu fill Jordi, capbrevaren Son Abrí o Massanella superior i Son Catlar o Massanella inferior. Son Abrí confrontava amb les muntanyes d'Escorca, camí reial a Selva, Comunes de Caimari, Comafreda que era dels mateixos propietaris, els Tossals Verds de Joan Bordils, Almadrà i Son Catlar també propietat seva. També feren constar que els dos llocs units ja es deien Massanella (ARM T-58).

SON BENNÀSSER (Mn). El 13 d'Abril de 1611 Gabriel Coch, prevere, i Pere Mateu curadors del menors d'edat Pere-Joan, Llorenç i Esperança, vengueren un trast que havia estat tafona, dita Son Bennàsser i que els avis dels dits menors havien comprat a Pere Bennàsser, el 15 de maig de 1568, a Simó Morro (ARM P-181).

SON BERNAT (Mn). El 29 d'Abril de 1697 Coloma Sampol d'Alaró ho vengué a Joan Coch. Abans havia estat propietat de Catalina Vallès d'Almadrà. Confrontava amb camí de Mancor a Biniatzent i amb la garriga de Son Tafona (ARM P-234). A l'any 1769 era propietat de Joan Coch dit de la Costa i confrontava amb camí a Biniatzent, garrigues de Son Tafona i amb Montaura (ARM P-259). A una inscripció en el Registre d'Hipoteques d'Inca consta que abans era conegut com Son Bernat i que llavors, 1858, li deien Montaura i que fou comprada per Antoni Bauçà de Mancor (ARM Reg. Hip. 264).

SON BOSCÀ (Mn). El 30 d'octubre de 1425 se cita a Jaume Boscà de l'alqueria de Mancor com a deutor de certa quantitat d'oli a P. Descatlar, que encara que no consti com a propietari d'aquesta finca, bé podia ser que li donàs el nom, ja que no he trobat

altre llinatge Boscà entre els habitants de Mancor (ARM AH 104). A l'any 1558 era propietat de Gabriel Coch de Son Simó, els descendents del qual, els Reus de Biniatzent, encara la posseeixen (ARM T-902).

SON BOSCH (Mn). Era una part de la finca dita l'Alzinar (veure aquest topònim) que a l'any 1736 era de Jaume Amengual dit l'Alferes que l'havia comprada a Margalida Pons i germans (ARM P-251).

SON BUDELLA (Mn). Nom que actualment es coneix la finca que fins el segle XVII era coneguda com Son Buadella. Aquest llinatge ja existia en el terme de Selva a l'any 1351 ja que en dit any Jaume Buadella era el batle de Selva. A l'any 1403 Pere Buadella cobrava censals sobre aquesta finca a Raimon Martorell per un import de 9 lliures i 7 sous pagadors per la festa de Tots Sants (ARM Reg. Hip. 257). A l'any 1531 Guillem Martorell com a curador dels bens de Francina, filla de Pere Orell, vengué una part a Jaume Martorell (ARM Reg. Hip. 257). A l'any 1636 una part era d'Arnau Garau que confrontava amb camí de Mancor a Inca i amb olivar de Llorenç Coch de Son Simó, i l'altra de Joan Martorell, àlies Blai (ARM P-246). A l'any 1764, escrit Son Abudella, és de tres propietaris, Llorenç Martorell, Antoni Martorell i Joan Martorell, àlies Blai (AMS Cadastre de dit any).

SON CATLAR (Mss). Era la propietat a Massanella d'una branca dels Catlars. El 31 de maig de 1565 la capbrevà Jeroni Dezcallar i confrontava amb Almadrà, Biniarroí, Escorca, La Plana de Miquel Martorell, amb la possessió dels hereus de Pere Martorell i amb la possessió del seu parent Jordi Abrí-Dezcallar (ARM T-53). En el segle XVI era propietat de Beatriu Nicolau Descatlar que es casà amb el seu parent Jordi Abrí Dezcallar i Santjoan, que era viudo de Violant Fortuny i Quint, quedant llavors unides les dues propietats (GEM Volum 4 pàg. 280). Encara que fossin de la mateixa família les capbrevaven per separat, ja que Massanella d'Amunt o Son Abrí estava subjecta al fideïcomís d'Agneta Abrí. Així el 6 de gener de 1802 Elionor Santandreu i Dureta, viuda de Guillem Abrí-Dezcallar, junt amb el seu fill Jordi Abrí-

Dezcallar i Santandreu, qui després seria Marqués del Palmer, capbrevaren Son Abrí o Massanella superior i Son Catlar o Massanella inferior, que confrontava amb Almadrà, Biniarroi, Escorca, el Pou de Mancor i Son Abrí. També declararen que els dos llocs units es deien Massanella (ARM T-58).

Les cases d'aquesta possessió, que a l'any 1661 ja estaven ruïnoses, han estat estudiades per Jaume Llabrés Mulet que publicà les seves conclusions al nº 723 de la revista "LLUC" i al llibre col·lectiu "ELEMENTS DE LA SOCIETAT PRE-TURÍSTICA MALLORQUINA".

DE CA NOSTRA...

LLENGUA.

Deixarem avui la lliçó referida a llengua, corresponent a aquest trimestre, i parlarem breument d'un home que molt féu en la seva vida per la nostra llengua i cultura, la figura del qual pens que no ha estat prou valorada, ens referim a Marià Aguiló i Fuster.

Va néixer a Palma el 1825, un dels homes més significatius de la nostra Renaixença, exercí una gran influència com a figura cabdal d'aquest moviment, a Catalunya, Mallorca i al País Valencià. Va treballar com a filòleg, bibliògraf i folklorista.

Vegem el significat d'aquests tres mots:

Filologia: Ciència que estudia el llenguatge, la literatura i tots els fenòmens de cultura d'un poble mitjançant els textos escrits.

Bibliografia: Història o descripció de llibres i manuscrits amb notícies de les edicions, característiques, etc.

Folklore: Conjunt de tradicions, llegendes, dites, cants i danses populars, etc.

PARLEM COM CAL.

La darrera setmana de setembre va tenir lloc al Senat, com tots sabeu i poguéreu seguir per TVE, la reunió de tots els presidents de les CCAA amb el President de l'Estat, en presència dels senadors. Els presidents pogueren emprar la llengua pròpia de la seva Comunitat. La intervenció del nostre President Cañellas, sense entrar en el seu contingut polític, va ser comentada pel

Des de 1893, juntament amb Massanella d'Alt, és propietat de la família Coll de Can Barra d'Or. Del que foren les cases, pràcticament no en queda res destacable.

Fonts documentals:

AMS: Arxiu Municipal de Selva

ARM: Arxiu del Regne de Mallorca

GEM: Gran Enciclopèdia de Mallorca.

Gabriel Fiol Mateu

catedràtic de Llengua Catalana, en Joan Melià, en una carta que publicà el Diario de Mallorca el diumenge dia 2 d'octubre. Pel seu interès la transcrivim a aquest apartat de "Parlem com cal", per si no tenguéreu ocasió de llegir-la. Crec que ens pot aclarir algunes idees.

Ho deixam aquí, sense fer cap comentari, perquè hom faci la seva reflexió i en tregui les conseqüències pertinents.

VOCABULARI.

Single = Despeñadero

Serrat = Escarpado

Aubelló = Arbolón

Coll = Desfiladero, garganta

Vessant = Vertiente

Rost = Pendiente

Empit o falda = Ladera

Gorg = Remanso

Embassada, embassament = Embalse

Fibla = Cloaca

Suprimim, en aquest número, l'apartat de Festes, fires i altres esdeveniments del proper trimestre degut a la extensió de la carta que hem reproduït.

Jaume Gual Mora

Carta al President

Només un pic per any permeten que el català, el basc i el galaico-portuguès s'utilitzin en el Senat i, senyor president, ha semblat que ho heu trobat excessiu. Vàreu haver de començar parlant en castellà i, a mig discurs, explicar per què canviàveu d'idioma, quan tothom hauria entès que ja hi haguéssiu començat. Però, una vegada més, el màxim representant d'aquest país nostre, va adoptar una actitud suplicant, de demanar perdó, per ser mallorquí, per no ser com ells volen.

I quan canviàreu de llengua vàreu haver de dir que parlaríeu en "mallorquí pagès", no tenguéreu coratge d'anomenar la llengua de Mallorca pel seu nom, pel nom que li reconeix l'Estatut amb que s'ha de regular el vostre govern, i vàreu haver de donar aquesta imatge d'una llengua del passat, allunyada del món modern. Com si el senyor Aznar digués que parla en "madrileño payés". I, en donar-li aquest nom, deixàreu descollocats els menorquins, els eivissencs i els formenterencs.

I per què "pagès"? Els pagesos són els qui pateixen la vostra política que els arracona cada vegada més a la marginació o els fa abandonar el conreu de les terres. El vostre mallorquí no és "pagès", qualsevol pagès el parla cent vegades millor. Ni Vós sou pagès mallorquí, encara que ho volgueu fer creure per xuclar els seus vots. Els pagesos de Mallorca mai no amaguen la seva llengua als fills; i Vós, sí. Segurament deveu creure fer un ou de dos vermells i mostrar la vostra mallorquinitat usant sempre els articles "es" "sa". Que en sabeu de poc, de la llengua de Mallorca!. Tant de Mallorca és "es" i "sa" com "el" i "la" i no scls perquè aquests darrers siguin de Pollença; i Vós ho voleu amagar. Els pagesos de Mallorca, i els ciutadans també, des del segle XIII ençà han utilitzat tant "es" com "el". "El", a part de sortir en moltes expressions i construccions del llenguatge de cada dia, és la forma que han usat sempre en les ocasions solemnes, i no sols per escrit. Recordau, si teniu memòria, com han estat sempre les oracions i com eren els sermons, o com són moltes de cançons populars. Llegiu, si qualque dia lleu,

l'obra d'Antoni M. Alcover i podreu veure com, precisament, sap usar un i altre article.

Puc comprendre que no consideràssiu solemne la vostra intervenció al Senat, com més hi pens més poc també la hi consider jo. Però amb el vostre afany de suprimir tots els articles "el" i "la" també en trastocàreu el poema de Costa Llobera que vàreu citar, mesclant "el roure" i "es taronger" i "el llum" i "ses roques". Al costat de la vostra actitud inicial, és molt llastimós que tenguéssiu aquest altre desencert. O no és prou mallorquina l'obra d'aquest autor?. I Mallorquina no és la de Ramon Llull, Joan Alcover, Llorenç Villalonga i tants d'altres?. Aquestes actituds o són fruit de la ignorància de les coses més evidents o de la voluntat d'enganyar i, quan es tracta de l'honorable president de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, cap de les dues coses pot ser perdonada. Si realment estimàsseu aquesta terra i la seva llengua, no en destruiríeu una ni mutilàrieu l'altra. A part de la insularitat a què tant feis referència, tenim una llengua i una cultura que també són motiu de tracte diferencial.

Les vostres actituds recorden, en certs aspectes, les d'alguns immigrants que quan s'han allunyat de la seva terra recorden fragmentàriament les coses pintoresques i, de tant en tant, les reviu amb nostàlgia. Aquesta imatge és la que, amb calçons amb bufes o sense, representau les estones que provau de fer de "mallorquí". Si aquesta deformació de la realitat és comprensible en les persones que han hagut d'abandonar la seva terra, és inexplicable en una que hi viu i, sobretot, si n'és el president. Però, per ventura és que realment no hi viviu, que fa estona que l'heu abandonada, que per Vós, Mallorca, no és més que una excusa per fer vots.

Heu tengut l'oportunitat de ser el primer president de les Illes Balears que, amb orgull, hagués parlat en mallorquí, en català de Mallorca, al Senat espanyol. En canvi sereu recordat com el president que va fer empeguir molts de mallorquins, eivissencs i formenterencs. I podeu estar segur que em sap molt de greu".

LA TAFONA DE SON MORRO, BÉ D'INTERÈS CULTURAL

DECRET 29/1994 D'11 DE MARÇ DEL GOVERN BALEAR

Atès que el Conseller d'Educació i Cultura de la CAIB, per Resolució de dia 27 de març de 1986, va incoar expedient de declaració de bé d'interès cultural a favor de la tafona de Son Morro, situada a Mancor de la Vall.

Atès que s'han duit a terme els tràmits preceptius en la incoació i la instrucció de l'expedient de referència per procedir a efectuar-ne la declaració;

Atès que el Tribunal Constitucional, per sentència de 31 de gener de 1991 (BOE núm. 48, de 25 de febrer de 1991), va disposar que correspon a les comunitats autònomes, amb competència assumides estatutàriament en matèria de patrimoni històric, la declaració formal de bé d'interès cultural.

Atès que el Decret 94/1991, de 31 d'octubre, estableix que l'òrgan competent per a la resolució d'expedients en matèria de béns d'interès cultural és el Govern Balear, i d'acord amb el que estableixen l'article 10.20 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol i el RD 111/1986, de 10 de gener, que la desenvolupa parcialment, i el Decret 94/1991 del Consell de Govern de la CAIB, a proposta del conseller de Cultura, Educació i Esports i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió de dia 11 de març de 1994.

DECRET

Article 1

Es declara bé d'interès cultural, amb categoria de monument, la tafona de Son Morro (Mancor de la Vall).

Article 2

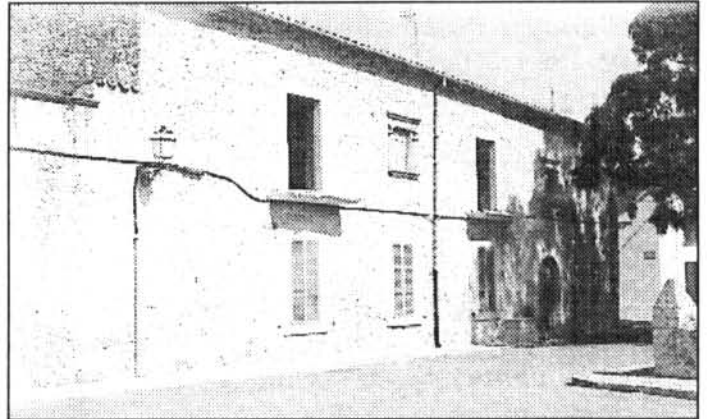
La descripció de l'immoble de referència figura en l'annex d'aquest Decret. Tot això, d'acord amb l'article 8 del Decret 94/1991, de 31 d'octubre, pel qual es regula la declaració dels béns d'interès cultural de la CAIB.

Article 3

El plànol, l'entorn de protecció i tota la documentació complementària figura en l'expedient de referència.

Article 4

S'ordena la publicació d'aquest Decret en el

BOCAIB i en el BOE, com també la inscripció d'ofici en el Registre de béns d'interès cultural de la CAIB i en el Registre General de béns d'interès cultural.

Article 5

Aquesta declaració es notificarà a les persones interessades i a l'Ajuntament de Mancor de la Vall.

Article 6

Així mateix la Conselleria de Cultura, Educació i Esports instarà la inscripció de la declaració en el Registre de la Propietat, atès que es tracta d'un monument històric.

Palma, onze de març de mil nou-cents noranta-quatre.

EL PRESIDENT

Signat: Gabriel Cañellas Fons

El Conseller de Cultura, Educació i Esports,

Signat: Bartomeu Rotger i Amengual

ANNEX

Memòria descriptiva

La tafona de Son Morro, situada al carrer de Salvador Beltrán Gralla, núm. 1, de Mancor de la Vall (Mallorca), va ser, temps enrere, un establiment fabril dedicat a l'elaboració d'oli.

Construïda durant el s. XVII i després d'haver funcionat fins al 1930, no ha sofert cap modificació des del començament, per la qual cosa constitueix un exemple d'alt valor etnogràfic.

La tafona de Son Morro es compon de les parts i els accessoris següents:

- Una peça denominada quintar de la qual es conserva l'espiga i el cofre.
- Dos dipòsits d'oli.
- Una peça circular denominada bassí.
- Dues peces rectangulars denominades cuixeres.
- Una peça rodona denominada trull, de la qual es conserva un ormeig de fusta per a tracció animal.
- Tres dipòsits de pinyol.
- Una llar o fogança.

- Una caldera de coure de 500 litres de capacitat.
- Una peça rectangular denominada esportador que, per la grossària que té i perquè és d'una sola peça, és inusual a Mallorca.
- Dos dipòsits d'oliva.
- Una biga de 9'38 metres, d'una sola peça i íntegrament d'alzina que, per la grossària i la classe de fusta utilitzada, és probable que sigui única a Mallorca.

La tafona de Son Morro té una longitud de 16'50 m i una amplària de 4'50 m.

(Publicat en el BOCAIB núm. 37 de 26-03-1994)

ARA HA FET VINT ANYS...

Durant el tercer trimestre de 1974 fou notícia pel nostre poble...

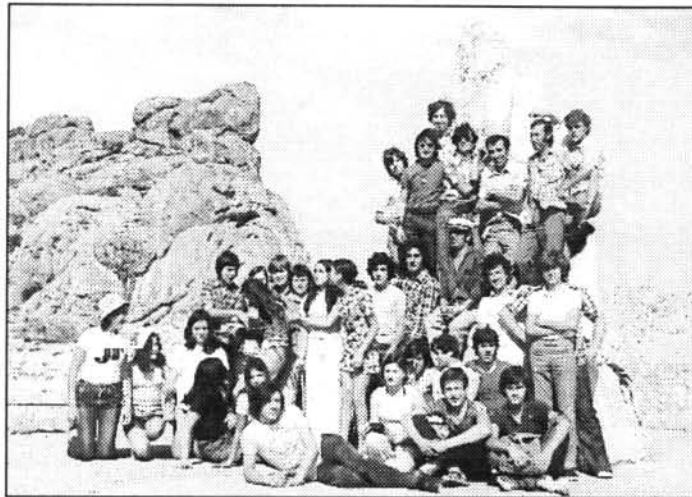
Que sols hi hagué una defunció, la de Bartomeu Mora Coll de Cas Ballaruc, esdevinguda el dia 10 de juliol.

Que els naixements foren el de Miquel A. Martorell Rodríguez el 2 d'agost, el de Guillem Ribot Pol el 9 d'agost, el de Catalina Amengual Mateu el 16 d'agost, el de Guillem Amengual el 27 d'agost, el de Josep M. Mateu Moranta el 16 de setembre i el de Mateu Sastre Reynés el 22 de setembre.

Que es celebraren els matrimonis de Guillem Martorell Mateu amb Esperança T. Visa Martorell el primer de setembre, el de Ramón Gual Arrom amb Apolònia Mora Riera el 8 de setembre i el de Joan Martorell Genestar amb Maria M. Alba Mairata el 14 del mateix mes de setembre.

Que el Tele-Club aprofità la llavors festa dels "18 de julio" per anar d'excursió a Formentor, els participants de la qual apareixen a la fotografia que acompanyam.

Gabriel Fiol Mateu

RUANDA

MEDICUS MUNDI BALEARES C/. Vicaria Antonio Marimon 2 • Tel. 28 05 15 • Palma de Mallorca	
"La Caixa" • C/C n.º 2.100-0390-27-0200739372	
UNICEF C/. Marqués Legido 30 • 28046 Madrid	
BANESTO C/C n.º 109.000	
CRUZ ROJA ESPAÑOLA Oficina autonómica Baleares	
SA NOSTRA Of. Principal C/C 549385-31	LA CAIXA Agencia 947 C/C 777-41
BANCA MARCH Of. 180 C/C 28190112	BANCO SANXANDER (Madrid) C/C 9292
MEDICOS DEL MUNDO BALEARES C/. Marey 11 • Tel. 71 66 15 • Palma de Mallorca	
"La Caixa" C/C 600-020-17951-17 • Se. Nomb. C/C 200-9-2469831-54 Banca Exterior España C/c 305891-D. Ag. 0201	
INTERMON Victoria 4 • Tel. 1971 72 19 18 • 07001 Palma de Mallorca	
"La Caixa" C/C 0200-1111-28 • Caja de Madrid C/C 6000-3000-45	
TAULA PER RUANDA Placa d'Espanya 4 Principal • Tel./Fax: 72 11 11	
SA NOSTRA - 2051.0099.85.02538085-45	
Naciones Unidas ACNUR Alto Comisionado para los Refugiados	
Ingressa tu ajuda en la Cta. Cte. núm. 0095314-271 de Banesto, Sucursal 1143 (Orense, 19, Madrid), o pregunta per la Cta. Cte. de ACNUR en qualsevol oficina de Banesto	

SECTOR INCA

ATENCION AVERIAS

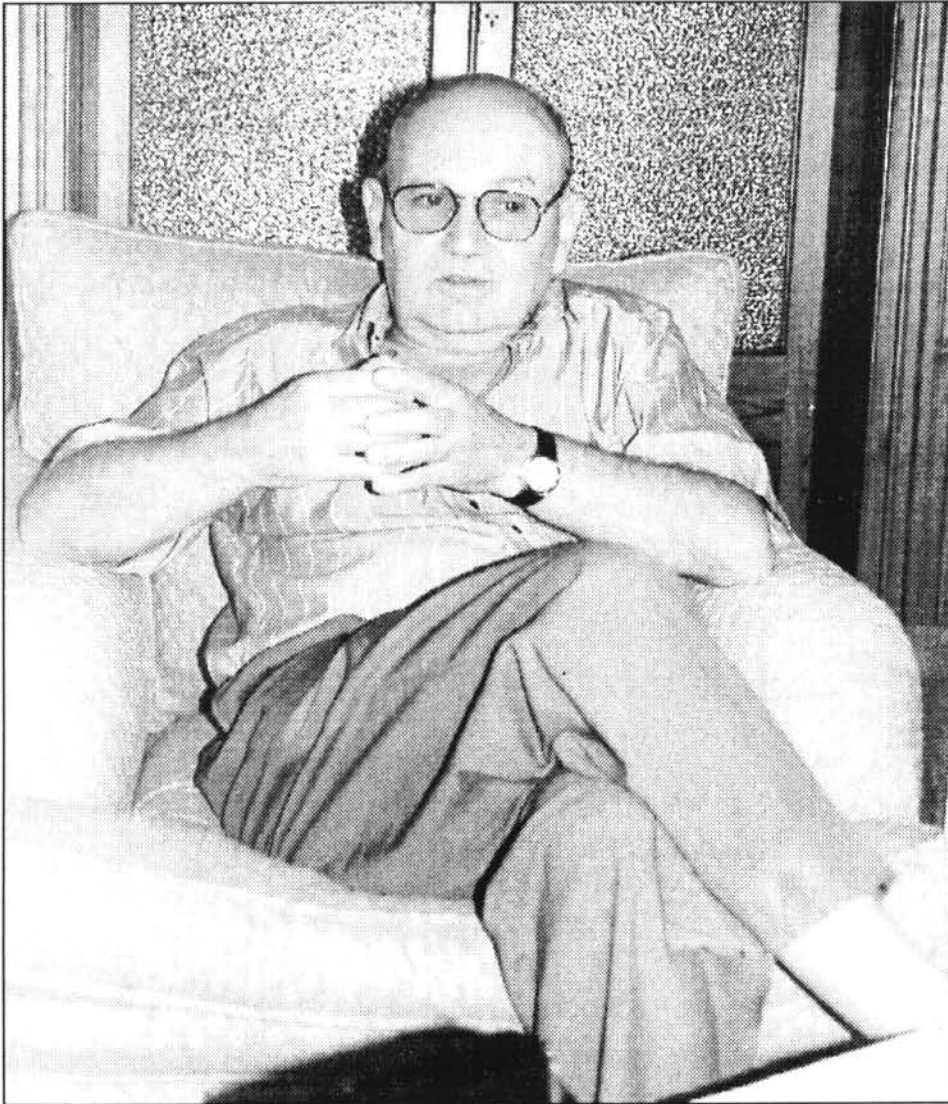

880077

**TELEFONO EXCLUSIVO Y PERMANENTE
PARA AVISO DE AVERIAS**

Gesa
Gas y Electricidad, S.A.

ENTREVISTA: D. JOAN MATEU MATEU, METGE

Era dia 10 de setembre quan amb en Biel Fiol anàrem a Lloseta. El poble estava en festes, a més era dissabte i hi havia mercat. A una casa just devora la plaça ens esperava D. Joan Mateu Mateu, metge, fill del recordat i enyorat D. Pep, que tants anys va estar al servei del nostre poble. Havíem convingut en mantenir amb ell l'entrevista d'aquest trimestre de la revista MONTAURA. Sabíem que parlaríem del seu pare, fent viu el seu pas entre els mancorins tot recordant la seva abnegada dedicació i la

seva gran preparació científica. Però ens interessava, en primer lloc, conèixer la persona de D. Joan, la seva formació, la seva especialitat mèdica i els trets més importants de la seva professió, després ja coneixeríem la visió que tenia del seu pare. Acomodats a la saleta d'estar, encetàrem la conversa.

Quan i on vàreu néixer?

Vaig néixer dia 13 de febrer del 29 a Mancor. Mon pare era de Montuiri i ma mare de Biniamar. Sa meva padrina era de Biniarroí i germana de sa padrina d'en Biel Fiol. Tenc dues germa-

nes majors que jo, na Margalida i na Maria, i dos més petits, en Pere i n'Antònia.

Parlem un poc dels vostres primers estudis.

Ses primeres lletres amb Sor Pietat i després a s'escola pública amb D. Manuel Caballer. Allà va començar sa meva convivència amb sa gran quantitat de companys del poble, amb es quals organitzàrem tants de jocs, baralles i correries per Mancor i pels seus voltants, al llarg d'aquells anys inoblidables, en un temps en què no existia ni sa televisió ni es jocs de pitjar botons, ni moltes altres coses.

On vàreu fer després els estudis de Batxiller?

Vaig fer s'ingrés de Batxiller, lliure, un poc ajudat en sa preparació per D. Pere Mayol, un professor que venia a Ses Costetes i que era gendre d'aquella casa. Era Llicenciat en Ciències Exactes. Després vaig estudiar per lliure es primers cursos de batxillerat, amb mon pare i s'ajuda de D. Arnau Mir d'Inca a primer, i es senyors Mayol i Muntaner de Palma en es següents. A quint curs vaig començar a Sant Francesc d'Inca on hi vaig fer també sisè i setè. Vaig aprovar sa revàlida el 1946.

On féreu els estudis de Medicina?

Vaig començar Medicina en es curs 46-47 a Barcelona. Aquest mateix curs va ser es darrer de Farmàcia de sa meva germana Margalida. L'any 1949 en Pere va

començar també Medicina. Vaig acabar sa carrera l'any 1952.

Què féreu en acabar la carrera?

Es mesos d'estiu dels anys 49 i 50 havia fet dos cursos de milícies universitàries en es campaments de La Granja de Segòvia i de Los Castillejos de Tarragona. I quan vaig acabar ets estudis vaig haver de fer sis mesos de pràctiques, com a oficial de complement en es Regiment d'Inca. Així i tot, es temps lliure ajudava al meu pare a sa consulta i preparava oposicions, pensant després especialitzar-me.

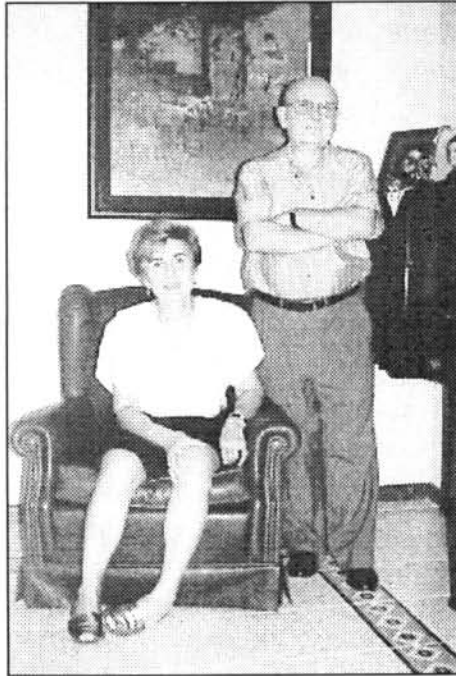
Com foren aquells primers anys d'exercici de la medicina?

S'exercici de sa medicina havia sofert un canvi complet, radical. En pocs anys havien aparegut es primers antibiòtics i altres nous medicaments, s'anestèsia i sa cirurgia avançaven ràpidament, s'havia implantat s'assegurança de malaltia, de nivell públic i altres companyies d'assegurança lliure. En molts d'aspectes sa feina des metge ja no seria mai com abans.

Quan començàreu la vostra especialitat?

Ses oposicions no arribaven a convocar-se, era l'any 1954, vaig decidir fer otorinolaringologia per ser una especialitat que comprenia cirurgia, però també moltes malalties que no precisen operació. Em va semblar que tendria feina a Mallorca. En línies generals es meu pare també opinava el mateix. Així que vaig tornar a Barce-

lona a especialitzar-me a l'Hospital Clínic, fins als darrers mesos de l'any 1956.

Bé. Ara coneixem la vostra formació humana i científica. Podríeu contar-nos un poc l'ambient polític i social dels estudiants universitaris d'aquella època?

A s'Hospital Clínic, quan vaig començar sa carrera, hi havia uns "lletreros" que deien, naturalment en castellà: "Si sientes el orgullo de ser español, habla el idioma del imperio". No sé quan els varen llevar, però quan vaig acabar, ja no hi eren. Les classes sempre es donaven en castellà.

No record haver presenci- at ni tengut notícies de detencions sofertes per estudiants. Sí de qualche discussió violenta a classe que acabà a bufetades. Personalment una vegada vaig haver de suportar, juntament amb un grup d'estudiants que estàvem asseguts esperant per a dinar, un

llarg parlament d'un "mando" que expressava sa seva amargura i sa seva ràbia al sentir-se rebutjat per sa majoria.

Vàrem viure un ambient molt revolt a Barcelona durant una cosa parescuda a una vaga general i que va començar quan va pujar es preu des bitllet des trenvia. Tothom va sortir al carrer i sa policia ens va dispersar a cops. Durant molts de dies es trenvies circularen buits, amb es vidres romputs.

Era obligatori per a tots estar afiliats al sindicat espanyol universitari (SEU). També era obligatòria s'assignatura de "Formación Política", junt amb sa Religió i s'Educació Física. Es professor de política estava un dia explicant que sa vivenda en es països europeus era més higiènica que s'espanyola. "En Europa las casas tienen muchas y grandes ventanas. En cambio en España hay menos ventanas y más chicas". Es formà un bon "jolgorio", entre mambeletes, crits i rialles dels assistents.

Hi havia al meu curs un company que després ha estat un molt destacat polític català, que crec inclús que anys després el varen empresonar. Mentre vàrem estudiar no ens pensàvem mai que es dedicàs a tot això.

Cal tenir en compte que en es primer curs érem més de 400, i que per tant molts no ens coneixíem. En acabar sa carrera érem uns 200.

Ja vos podeu imaginar s'ambient que vivíem durant

es primers anys: Arribes a Barcelona en tercera classe del vaixell que ve de Palma. A una casa particular de prop de la Facultat llogues una habitació per dormir, amb una taula per estudiar. Menges per sis o set pessetes a un restaurant econòmic, públic o només per a estudiants. Alguns dies compres una barra de pa "d'estraper-lo" que venen per alguns cantons unes dones que desapareixen ràpidament si veuen acostarse sa policia.

Sa ciutat, que aleshores ja tenia més d'un milió d'habitants, te pareix descomunal, immensa. No hi havia el dit "ambient estudiantil" que hi havia a algunes ciutats més petites, com Santiago o altres. Es catalans mos deien amb freqüència que els costava molt entendre'ns quan parlàvem en mallorquí.

Per anar al cafè o per sortir te reuneixes amb altres estudiants mallorquins. Passats uns anys, un felanitxer que estudiava per a misser, en Miquel Reus, i altres, organitzaren sa "Tertulia Mallorquina" a un bar del carrer Muntaner i allà hi arribàrem a ser-hi tres mancorins: En Simó Alba, de Biniatxent, es meu germà Pere i jo. Ho passàvem molt bé.

Quins canvis creis que ha sofert la vostra especialitat des que vàreu acabar els estudis?

Ha dit un pensador modern: "Ha progressat tant la humanitat des de que vaig venir al món, com tot el que havia avançat des de que va

començar l'existència de l'home a la terra fins el dia del meu naixement".

Crec que això és aplicable a sa medicina. Ets avanços amb es medicaments, amb es mètodes d'anàlisi, sa incorporació de sa informàtica, es làser, sa fibra òptica, sa microcirurgia, Tac, ressonància magnètica, implantacions i transplants etc. etc., van revolucionant sa pràctica de tota sa medicina i sa cirurgia.

En s'otorinolaringologia, ha millorat molt es diagnòstic i tractament de s'otitis, sordesa, vèrtic, problemes nasals, sinusitis, pòlips, etc. Se segueix operant de ses glàndules, encara que menys que abans ja que s'ha millorat es tractament mèdic.

Es tumors es curen quasi sempre si s'agafen a temps i en es de coll, en molts de casos, es pot tornar a parlar. En ses afonies cròniques, sa cirurgia de ses cordes vocals i sa logopèdia donen molts bons resultats.

Vigilant s'audició i es llenguatge des nins es prevé sa sordesa i mudesa. En aquest terreny es lluita molt contra ses malalties congènites. Hi ha centres especialitzats d'ensenyança per a casos difícils. Sa microelectrònica permet fer, en alguns casos de gran sordera, uns implants a dins s'oïda interna, encara que això no és una pràctica corrent ni molt menys.

S'ha avançat molt en es tractament des roncar nocturn; a vegades es requereix un exhaustiu estudi del cas,

per un equip especialitzat, a un hospital.

No hem d'oblidar que, a pesar de tot, existeixen bastants de trastorns o malalties, tant benignes com més sèries, que no es poden curar o només es poden alleujar, i en tal cas es metge, i a vegades també es pacient o sa seva família, han de decidir si s'embarquen en complicades i a vegades delicades exploracions i tractaments.

En molts de casos s'estalvia temps i dies de clínica i s'aconsegueixen èxits que fins fa poc pareixien impossibles. En altres casos, sobretot ets insolubles, es prorroga s'hospitalització, es multipliquen ses exploracions i tractaments que poden allargar es sofriments des malalt i tenir un cost astronòmic i moltes vegades ningú s'atreveix a dir que ja s'ha fet bastant i hem de deixar es malalt en pau, i si és possible en es seu domicili. És un dels molts assumptes pendents de sa medicina moderna.

La medicina, com totes les professions, precisen d'una posta a punt constant. Com ho feis per estar al dia davant tant de progrés?

Treballant. Estudiant llibres, revistes i vídeos. He assistit a cursos de perfeccionament, a congressos, reunions i conferències als següents llocs: Burdeus, Montpeller, Residència "La Paz" i Hospital de Sant Carles a Madrid, Hospital de la Creu Roja i Hospital de Sant Pau i Clínica Platón a Barcelona, i molts a Palma.

S'ha avançat tant, que de cada dia existeixen més "superespecialistes" que a sa pràctica es dediquen a només una part determinada, com per exemple cirurgia de laringe o d'oïda. Hi ha tècniques que es practiquen únicament a determinats centres amb dotacions molts especialitzats de material i personal qualificat.

Bé. Ara, abans de deixar-vos, voldríem adentrar-nos, de la vostra mà, en la persona del vostre pare, D. Pep. Vos el coneguéreu molt bé i mos ne podeu parlar. Com havent nascut a Montuïri, va arribar a ser metge titular de Mancor?.

Estava fent es servei militar a Inca, exercint com a metge des Regiment. Havia conegut es metge de Lloseta, al qual va substituir en vàries ocasions. Un amic comú li presentà a sa qui seria sa meva mare. Ella feia poc temps que vivia a Mancor. Havia nascut a Son Canals, a Biniamar, on havia viscut, excepte quan va estar interna a un col·legi de Palma. Es casaren a Mancor el 24 de gener de 1924.

Sa plaça de metge titular del poble estava vacant i la va ocupar interinament, fins que el 29 de juliol de 1927 li fou expedit a Madrid el títol oficial d'Inspector Municipal de Sanitat.

Sabem que D. Pep va tenir dos germans més metges. Com el vostre padrí, essent com era agricultor, va tenir tres fills metges?.

He sentit contar que es meu padrí, a qui no vaig arribar a conèixer, era un

Devers l'any 1932 veim el nostre entrevistat amb el seu pare davant l'església.

Cobreposada hi ha una fotografia de la seva mare, quan era fadrina, vestida de pagesa.

bon agricultor. Posseïa sa família bastants terres a Montuïri. Sa padrina era mestra i va exercir a La Real de Palma, a Alcúdia i a Montuïri.

Quan sa padrina estava absent degut a sa feina, sa tia Antònia, com a filla, tenia cura de sa casa. Es quatre fills mascles treballaren en es camp fins que tres d'ells es varen independitzar quan varen acabar ets estudis de medicina.

Pareix que es padrí era partidari de que es seus fills seguissin amb s'agricultura, cosa que tan sols féu es germà major, el tio Gabriel. Ets altres tres seguien es consell de sa padrina, que era partidària de que estudiassin. Ignor es motiu pel qual es decidiren per sa medicina.

Durant ses vacances de s'estiu, quan a vegades treballaven a una finca un poc enfora des poble, dormien allà mateix, passaven ses vetlades amb un missatge que els hi contava unes gloses que me va ensenyar el tio Rafel, es més petit i divertit des germans. Vet aquí dues de ses gloses:

*No heu conegut es Jai Graco
s'home més valent del món
que dormia dins es forn*

per por de qualche moraco?.

*Por la ventana te ví
que per es cap duies un gorro*

*me pensava que eres ti
i era es porc que treia es morro*

*Traginaven es blat a Palma
en carro per a vendre'l,*

empraven tot es dia en es viatge. En una divertida "sobremesa" a ca sa padrina les vaig sentir comentar que quan un dematí sortien de Montuiri cap a Palma, i quan es seu pare ja havia vigilat sa càrrega des carro, qualcú d'ells tirava des del sostre un sac més de blat, que venien pes seu compte i se repartien es doblers. I es divertit tio Rafel va afegir: "Jo crec que el nostre pare es donava compte, però devia dir: No abusen massa."

Com vos explicau l'èxit que va tenir a Mancor i el gran apreci que li tenia tot el poble al vostre pare?.

Era un home senzill i amic dels senzills, ordenat, auster i treballador, es va ocupar sempre de tenir es seus coneixements metges al dia amb s'ajuda de llibres, revistes, aprenent molt en ses consultes des casos difícils amb ets especialistes, assistint a operacions, etc.

Li agradava sa cirurgia. Durant ets estudis, va assistir pel seu compte a un altre hospital de Barcelona per augmentar sa seva preparació. Així és que enguixava braços i cames rompudes, operava amb una bona anestèsia local dits infectats o ungleres, va atendre amb freqüència a malalts procedents d'altres pobles, assistia a parts, accidentats i ferits, etc.

Abans de que existís sa seguretat social i ses companyies d'assegurança lliure de malaltia o d'accidents, un metge exercint en un medi rural tenia que fer front a una gran diversitat de situacions. A la pràctica no

disposava de R.X., ses anàlisis al seu abast eren rudimentàries, no podia comptar amb ambulàncies ni centres d'urgències i tan sols anaven a una clínica per operacions (i encara a vegades amb dificultat).

L'angúnia que sempre produeix una malaltia greu o un accident, fa una cinquantena d'anys era més dramàtica que ara, ja que a més del que podia esperar-se de sa salut s'hi afegia sa possibilitat d'un greu revés econòmic pes cost de sa malaltia. Per altra part succeïa que ets especialistes no disposaven de grans mitjans de diagnòstic ni de tractament.

Amb aquesta situació era vital pes metge des poble

I sense ningú adonar-se'n, mu mare era sa seva feel col·laboradora i sacrificada en uns temps de dificultats i en què ell estava sempre de guàrdia.

En certa ocasió una dona des poble me va comentar que quan ell entrava a ca un mala!t "omplia sa casa". Quan pas ara davant de sa que fou ca nostra i veig sa placa que el recorda, experiment sa sensació de què allà hi roman qualche cosa de s'esperit d'un home que va viure dedicat a sa seva labor perquè es va sentir recolzat per sa confiança i sa gratitud des poble de Mancor. En record seu i en nom meu, vull aprofitar per donar moltíssimes de gràcies a tots.

tenir ses idees molt clares i conèixer es detalls essencials per diagnosticar i tractar es casos tan diversos que es presentaven, així és que si estudiava a consciència es casos, podia estalviar bastants visites a l'especialista.

Amb es temps es meu pare va arribar a conèixer ses dades més importants de s'historial clínic de molts de mancorins i ses famílies.

Deixàrem D. Joan, conscients d'haver retrobat el nostre passat viu i entranyable. Abans d'acomiarar-nos, D. Joan ens volgué donar tot un seguit de consells mèdics, concretament de la seva especialitat, i que podeu llegir i practicar. Els trobareu a un altre indret de la revista.

Jaume Gual Mora.

ELS LLINATGES DELS MANCORINS (27)

SOLIVELLAS. Del llatí Olivella, diminutiu d'oliva amb l'article sa (s'olivella) i en la forma plural. A Mancor hi ha documentades dues famílies amb aquest llinatge. La formada pels descendents de Francesc Solivellas, pastor d'ofici i natural de Caimari, i de la seva muller Maria Grau de Mancor, la primera filla dels quals nasqué aquí i fou batiada el 17 de gener de 1874 posant-li el nom de Francesca (AD I/60/Bap). L'altra formada per Antoni Solivellas d'Escorca i Catalina Coll de Mancor que batiaren la seva filla Magdalena el 30 de març de 1901 (AD Bap. Man.).

SUAU. Del llatí "suavis" o sia de caràcter dolç, amable al tracte. Aquest llinatge aparegué a Massanella amb una de les famílies que establí el Paborde de Tarragona a la seva porció després de la conquesta de Jaume I. Pel desembre de 1240, Arnau de Suau i la seva dona Barcelona, entregaren a la germana del primer part de la seva propietat a Massanella (ARM AH 341). En el mes d'Agost de 1242 dit Arnau entregà a Ramon de Cardona la meitat de l'honor que havia rebut del Paborde de Tarragona a Massanella (ARM AH 342). El 5 de les Kalendes de Juny de 1336, Bernabé de Suau de Mancor vengué un censal sobre les finques que tenia a Massanella (ARM T-4). A l'any 1359, com homes d'armes de la part forana, hi ha Guereau de Suau de Massanella i Gil de Suau de Mancor (Joan Rosselló). Modernament tornà aquest llinatge a Mancor amb el naixement de Magdalena, el dia 30 d'octubre de 1881, filla de Martí Suau de Pollença i de Catalina Rotger de Mancor (AD I/60/Bap).

SUREDA. Nom que designa un bosc d'alzines sureres. A 3 de les Kalendes d'Octubre de 1329, G. Bonafé i la seva dona Jaumeta vengueren un tros de terra de Berenguer Sureda de Massanella (ARM T-3). A l'any 1754 habitava a Mancor Sebastià, fill de Jaume Sureda natural d'Esporles i d'Antònia Amengual de Mancor (AD I/108/M3).

TARÍ. Derivat possiblement del germànic Teuduin. El 18 de Gener de 1395 Sibil·la, la vídua de Bartomeu Tarí establí un benefici a l'altar de Sant Llorenç de Selva amb béns que foren del seu marit radicats a Mancor (ARM RP 2006).

TEVAR. A Mancor portà per primera vegada aquest llinatge Maria Dolors, filla de Francesc Tevar Gregori de Lluçmajor i de Catalina Marto-

rell de Mancor, nascuda el 20 de desembre de 1951 (RCMV).

TOLRÀ. Nom que designa un nadiu de Tolosa, ciutat del Llenguadoc, equivalent a tolosà. A Mancor a l'any 1404 ja hi havia Francesc Tolrà que posseïa la vinya de la Roca i una part de les Maleses (ARM RP 2006). A l'any 1594 hi havia dos propietaris a Mancor amb aquest llinatge (AMS Estims dit anys).

TOMÀS. Nom de l'Apòstol Tomàs que en hebreu significa bessó. A Mancor sols és documentat amb el naixement el dia 1 de setembre de 1963 de Maria Magdalena, filla de Montserrat Tomás Galmés de Petra i de Joana Bibiloni Moranta de Mancor (RCMV).

TORDERA. Nom d'un riu català. Pel gener de 1337 Berenguer Tordera de Biniarroi, comprà a Guillem Font una vinya vora el torrent i la seva part dels Comuns tot a dit lloc (ARM T-4).

TORELLÓ. Nom d'un antic castell de la Plana de Vic (Catalunya). A Mancor portà aquest nom Rafael Torelló Massanet, natural de Sineu, casat amb Maria Amengual Seguí de Mancor, el primer fill dels quals, Rafel, nasqué el 13 de desembre de 1930 (RCMV).

TORRENS. De torrent, curs d'aigua intermitent. A Mancor el dia 9 de juny de 1903, batiaren Llorenç, fill de Llorenç Torrens de Sencelles i d'Antònia Pou de Mancor (AD Bap. Man.).

TORRES. A Mancor portà per primera vegada aquest llinatge Núria Maria, nascuda el 21 de gener de 1965, i filla de Celestí Torres Collell natural de Barcelona i de Maria Reynés Mateu de Mancor (RCMV).

TORTELLA. A Mancor el 8 de gener de 1866 batiaren Bartomeu, fill de Bartomeu Tortella, natural de Palma i d'ofici miner, i de Catalina Pou de Mancor (AD I/60/B 12).

Fonts documentals.

AD: Arxiu Diocesà de Mallorca

ARM: Arxiu del Regne de Mallorca

RCMV: Registre Civil de Mancor.

Gabriel Fiol Mateu

L'ESPLAI

CLUB D' ESPLAI S' ESTEL

¡Hola amics!, una altra vegada amb tots vosaltres.

Com vos vàrem dir a la darrera revista Montaura, aquest estiu anàvem de Campaments, sí... dos campaments, un a S'Estanyol i s'altre a Menorca.

El primer va ser a S'Estanyol de Lluçmajor amb els nins de 4 a 10 anys, els dies 25 al 31 de juliol. Realment va ser una setmana bona, on des del més petit al més gran s'ho passaren bé.

Vos contarem molt resumidament el que férem durant aquesta setmana que passàrem junts a S'Estanyol.

Cada dia ens aixecàvem prest, berenàvem i després d'haver netejat les habitacions ens posàvem a fer tallers fins hora de dinar, després cantàvem, jugàvem i qualcú fins i tot dormia fins hora d'anar a la platja.

A la platja nedàvem, jugàvem amb les pilotes dins l'aigua i també fèiem castells d'arena, fins i tot més de dos hi quedaren ben enterrats, tan sols guaitaven es cap. Després de nedar i trescar per la platja tornàvem a la casa i a fer cua a les dutxes, jugàvem un poc en el camp de futbol que teníem davant les cases, i a sopar s'ha dit. Després d'haver sopat, anàvem a fer una volta per dins s'Estanyol, principalment els primers dies, ja que coincidírem amb les festes i hi havia molt de trui, colcàvem a sa "Noria", en els cavallets i fins i tot nedàrem dins una piscina de bolles.

Altres vespres que no sortíem, ens posàvem a fer jocs i a cantar damunt les terrasses de la casa. I així cada dia... Era el diumenge ben prest i ja començaren a arribar pares i mares que venien

ansiosos per veure els seus fills, alguns quedaren un poc mustis al veure que el seu fill ni tan sols sabia si hi eren. Després dinàrem tots junts pares, nins i monitors, els hi contàrem el que havíem fet durant la setmana, llegint el diari que anàvem fent cada dia, cantàvem un parell de cançons i ens acomiadàrem.

El segon campament va ser a Menorca, en el Barranc d'Algendar, dels dies 4 a l'11 d'agost, amb els nins d'10 a 14 anys.

Partírem el dia 4 ben dematí d'Alcúdia amb el vaixell ràpid, arribàrem a Ciutadella, deixàrem les maletes a un convent de monges, i ens posàrem a trescar, alguns anaren cap al barranc per tal de preparar les habitacions i omplir el rebost per a tota la setmana.

Dinàrem per Ciutadella i el capvespre va venir l'autocar, que teníem llogat per a tota la setmana, a cercar-nos i ens va dur cap al Barranc. Quan arribàrem hi havia l'amo en Joan que ens esperava tot impacient per saludar-nos. L'amo en Joan és un senyor que se'n cuida de les cases del barranc, ja ens coneixem fa molts d'anys i quan anam allà és un més de l'esplai, sempre pendent de nosaltres, supòs que molts de vosaltres ja el coneixeu per els vostres fills, altres dels dies que va venir a passar a Mancor després del Campament.

Després de distribuir les habitacions i desfer les maletes ens n'anàrem a fer una volta pels voltants del barranc, que per cert és un món totalment diferent de Menorca, que sembla que estam dins la Selva, tot envoltats de verdor i aigua que corr.

Després sopàrem i l'amo en Joan ja va tenir tota la vetlada organitzada, férem jocs, ens va contar rondaies, cantàvem i sense adonar-nos, ja va ser hora d'anar a dormir. Bé... a dormir és un dir perquè pareix mentida aquests aHotons la marxa que duien, ja començava a clarejar i encara

ni havia que no havien aclucat ull.

Els dematins estàvem per allà d'alt, anàvem d'excursió pels voltants, escoltant les històries que ens anava contant l'amo en Joan, o bé anàvem a nedar a una bassa que hi ha devora ca seva.

Després de dinar venia a cercar-nos l'autocar i ens passejava per tot Menorca.

Un altre dia ens vàrem anar tot el dia amb una barca, a veure ses cales verges, on ens aturàvem i nedàvem un poc.

El diumenge ens anàrem a dormir en Es Castell, en els locals que els escoltes ens varen deixar, i el dilluns ens passàrem tot el dia trescant per dins Maó, on també anàrem a visitar la fàbrica des Gin Xoriguer, on després d'explicar-nos i ensenyar-nos com es fa el famós Gin ens regalaren una camiseta a cada un.

Després tornàrem a ca nostra (Algendar) i anàrem a nedar a ca l'amo en Joan. Ens dutxàrem, sopàrem i un altre pic a escoltar les meravelloses històries que ens contava.

I ja va arribar l'hora de partir, el dijous dematí després d'haver acabat la son i haver berenat bé, començàrem a fer les maletes, gent per amunt i per avall, un que li faltava un jersei, s'altre un calçons, tovalloles, llençols... però lo bo era que hi havia un monitor que es passejava amb un munt de roba cercant propietari i resulta que no era de ningú, però... això ja se sap, sol passar a cada campament.

Després de dinar ens vàrem acomiadar de l'amo en Joan (fins dilluns, ja que ell vendria a Mancor), i pujàrem a l'autocar, quan començàvem a veure es Port de Ciutadella els nins es posàvem

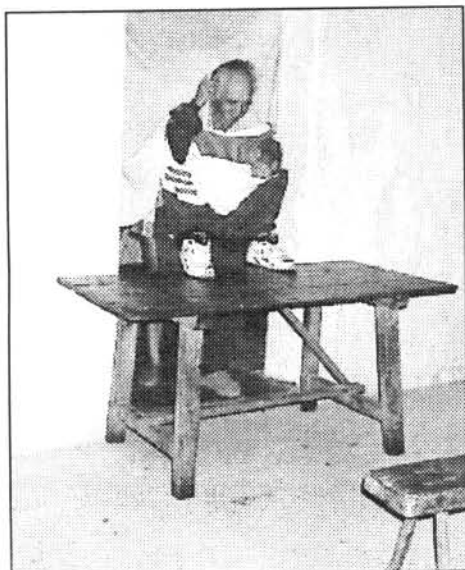
a cridar contra el xofer perquè voltàs, no volien partir. Baixàrem de l'autocar i encara faltaven dues hores per partir el vaixell, deixàrem les maletes a un munt i ens anàrem a fer la darrera volta per dins Ciutadella.

Bé, com podeu veure, trui sí que en tenguérem, no aturàrem de tota la setmana, però això sí... va ser una setmana inoblidable, ens ho vàrem passar molt, però molt bé, tant nins com monitors, realment va ser un grup molt bo.

I ara que ja hem passat l'estiu, hem acabat les vacances i els nins ja han tornat a començar l'escola, nosaltres també tornam a preparar el nou curs de l'esplai, que segurament començarà el dia 15 d'octubre, ja vos avisàrem. Esperam tornar-nos veure tots els qui ja hi érem l'any passat, i des d'aquí volem animar als qui no venen perquè ho facin, segur que després de provar-ho els hi agradarà molt.

Fins prest.

El grup de monitors.

DOS TOREROS DE PISCINA

JOAN MARORELL I TOLO MORRO

Primera part

Era un vespre de vetlada,
que jo ho vaig veure ben clar,
en què vàreu dur unes banyes
per provar de torear
aquests dos valents toreros
tots dos les varen palpar.

Tots dos reien asseguts
que ses banyes contemplaven,
durant una bona estona
de bravejar no s'aturaven,
que amb un bocí de cadena
ses dues banyes subjectaven.

En Joan deia a en Tolo
"Per tu i per jo això no és res,
un bou amb aquestes banyes
és com si no tengués res.
Jo, si no les duu més llargues,
quasi no podré fer res".

En Tolo tot se'l mirava
amb sa cara d'espantat,
un bou amb aquelles banyes,
per ell, troba que és sobrat,
que per ell torear-lo
havia d'anar ben gat.

En Joan bé l'escoltava,
una mica preocupat,
deia "Per mí té raó,
per mí vaig equivocat.
Jo tenc por les veig igual
si es bou les tengués pe's cap

Així contant pardalades
un poc les vaig escoltar
per jo ja és de ser valents
de bous poder-ne xerrar,
jo, només de sentir-los,
ja me'n varen fer anar.

Però ells tenen coratge
i tots els hem d'ajudar
es capellà i ses camilles
sempre a punt han d'estar,
per por de no tenir temps
de poder-ho preparar.

En Bartomeu sempre resa
quan veu que se n'han d'anar,
ell també veu ben segur
de que perdrà s'escolà
i cercar-ne un com ell
serà ben mal de trobar.

En Tolo té mala sort
això està ben demostrat,
tan prop de sa correguda
sa vacuna s'ha infectat,
com que es metge li vol bé
li ha dit "Has de dur es braç arrufat"

Segona part

El dia de Sant Abdon
a Inca varen anar,
a sa plaça restaurada
amb comptes de torear,
i a sa plaça de Sanjurjo
es cotxe varen deixar.

Quan varen botar del cotxe
se'n varen adonar
que cap dels dos duia capa
per anar a torear
i això, com és natural,
un poc els va fer pensar.

En Tolo va dir "Joan,
això té una solució
veuràs com anirà bé,
tot mos sortirà rodó.
Per torear un bou d'aquests
mos bastarà es mocador".

Caminant cap a sa plaça
tots dos se daven sa mà
animats tots dos xerraven
com havien de torear,
en cap moment no pensaven
que es bou davant els havia d'estar

En arribar a sa plaça
no va anar de lo millor,
quan a sa paret hi veren
un bou pintat a un cartó
a tots dos els agafà
per ses cames tremolor.

En color de referit
entraven a dins sa plaça
tots dos deien lo mateix
"No importa frissar massa"
I cada cinc ò sis minuts
caminaven una passa.

Devers mitja correguda
ja veient tot es rodó
tots dos anaren a seure
al darrer dels escalons,
trobaven que d'allà d'alt
ho veurien molt millor.

Davall d'un sol que pelava
augmentava es tremolor
s'humit arribava a sa plaça
i jo no ho dic per dir-ho,
que en molts moments rajava
com si fos sa Font Patró.

Amollaren es quart bou
bramulant com un lleó
cada punt saltava valla
tot corrent pel corredor
En Joan deia a en Tolo
"M'estim més no mirar-lo"

En Tolo sí bé el mirava
al bou, per seguir-lo
de tan lluny que se pensava
dels alens sentia olor,
i era que dins els calçons
ja hi duia un bon nieró.

Un a s'altre es miraven
ja tots sols a s'escaló,
sa gent d'allà havia fuita
per no sentir més olor
llavors sí que arribà s'hora
d'emprar ja aquell mocador.

Es mocador bé que empraren
però no per torear,
es pensar-ho me fa riure,
que pel cap no em pot passar,
és una cosa tan grossa
que jo no la vull contar.

Als dos toreros valents veure es bou els va bastar per anar-se'n de sa plaça i el cotxe tornar a agafar, troben que els de sa piscina són més bons de torear.

Quasi sense aturar es cotxe se'n varen anar a dutxa per llevar-se sa brutor que aquell bou els va posar, i com que ja era un poc seca molt de temps varen fregar.

En Tolo els contestava "No podia anar millor, quan li he ficat s'espasa es bou ha caigut rodó, però hem fet un petit "fallo" que val més no contar-lo.

Ja segurs i dins es cotxe amb els vidres ben tancats, tots dos tenien xarrera, ja estaven més animats, En Tolo digué : "Acclera, no facem més desbarats".

Varen sortir de sa dutxa com si res hagués passat, pareixien dues coques quan les tova es llevat, i sa gent els demanava "I que tal, com vos ha anat?"

Durant una temporada de bous no en varen xerrar, amb això me demostraren (i, a més, es veia clar) que els toreros de piscina són molt bons d'escalivar.

Pujant per sa carretera un poquet varen xerrar, devers es creuer de Selva els vidres varen baixar, i és que un, quan és valent, no tem que li pugin entrar.

Quan voltaren sa Teulera es seu cor se va eixamplar, quan enmig de Mancor veien sa punta d'es campanar Llavors, ja a sa piscina tots dos varen arribar.

Com a company seu i vostre ara vos vull avisar, Joan, cuida't de's viatges i tu, Tolo, d'escolà, i no faceu pardalades per voler anar a torear.

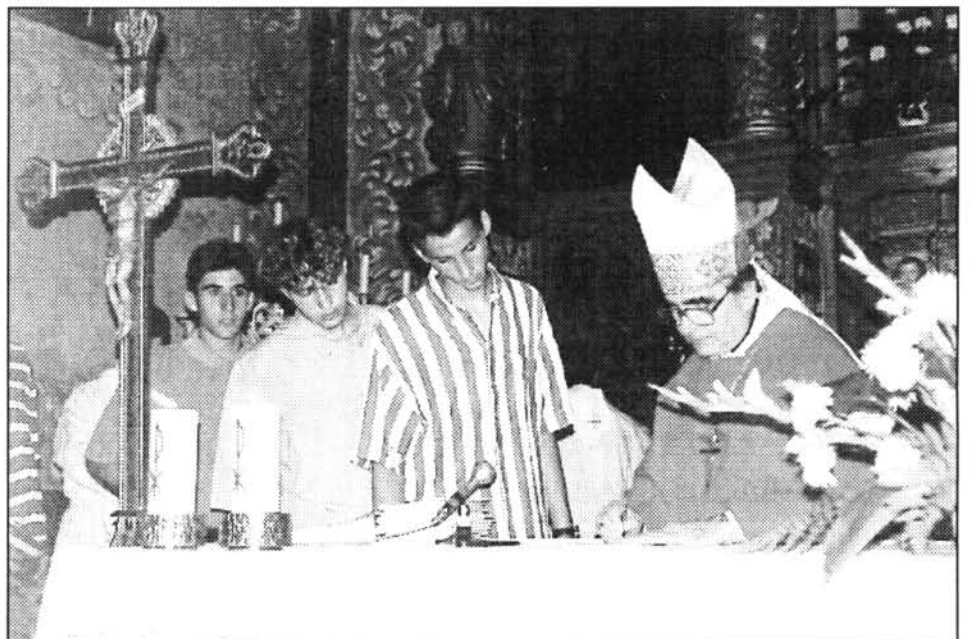
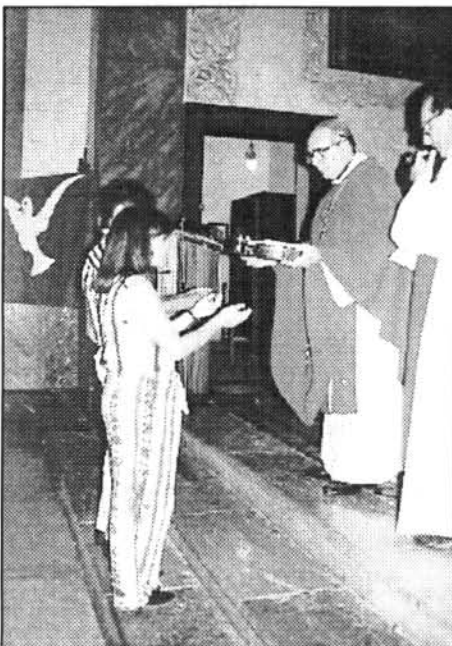
No sé si és ver o mentida això que acab d'explicar, és tot lo que me contaren i no ho vaig anar a cercar. Crec que en Joan i en Tolo molt millor ho saben contar.

Es vostre company Pep Ferrà

ESGLÉSIA LOCAL ACTIVITATS PASTORALS CURS 1994-1995

El passat 1 de juliol 19 joves i al·lotes reberen la Confirmació de mans del Sr. Bisbe. A vosaltres, joves confirmats i tots els que vulgueu, vos vull recordar el compromís de continuar la vostra adhesió a l'amic Jesús tal com vos ho deia el Bisbe el mateix dia de

la Confirmació; i com tota amitat valuosa, aquesta especialment necessita cultivar-se: escoltant i meditant la seva Paraula, menjant l'aliment de l'Eucaristia, ajudant-se en grup a viure l'estil del Déu-Amor.

1.- DINAMISME JUVENIL PARROQUIAL

Amb la col·laboració del Secretariat de Pastoral Juvenil es posà en marxa l'esmentat dinamisme. Consisteix en que el jove, des de l'opció lliure, crea un dinamisme pel seguiment de Jesucrist. El jove evangelitza la comunitat i es deixa evangelitzar per ella.

Aquesta modalitat presenta una trobada cada mes d'experiència-formació i dos moments més, un per organitzar l'acció de la Parròquia i l'altre per celebrar i avaluar lo viscut.

Així es podrà envestir la tasca engrescadora de pensar i fer la societat i l'Església de l'any 2021, com somiaren els joves del Secretariat de Pastoral Juvenil.

Tal com vos deia, jo mateix al darrer número d'aquesta revista, ara és el moment de concretar el procés de reflexió i d'accions a dur a terme.

2.- VETLA JUVENIL A LLUC

Dia 1 d'octubre un grup de 17 joves de la Parròquia participaren a la Vetla de pregària a Lluc.

3.- CATEQUESI DE PRE-COMUNIÓ (6-7 anys)

Dissabtes a les 15'15 hores.

4.- CATEQUESI DE COMUNIÓ (8 anys)

Dimecres a les 18'15 hores.

5.- CATEQUESI DE POST-COMUNIÓ (4 grups distribuïts per edats)

Dissabtes a les 15'15 hores.

6.- CATEQUESI DE PRE-CONFIRMACIÓ (14-15 anys)

Dimecres a les 20 hores.

Advertim: Les inscripcions per a la catequesi es poden fer a la Rectoria o en matricular-se a l'Esplai.

7.- CATEQUESI DE CONFIRMACIÓ (de 20 anys o més)

Es farà una preparació intensiva dins el 2n trimestre. Es comunicarà oportunament.

8.- GRUP DE MATRIMONIS

A partir de dia 7 d'octubre i cada 1r divendres de mes, a les 20'30 hores a Santa Llúcia: Xerrades i diàleg de formació per a matrimonis.

9.- CURSETS PREMATRIMONIALS (per als qui s'han de casar)

LLOC: Binissalem. HORA: A les 21'00.

1r curs: Dies 24, 27 i 31 d'octubre i 3, 7, 10, 14 de novembre.

2n curs: Dies 20, 23 de febrer i 2, 6, 9, 13 de març.

10.- ESPLAI

Cada dissabte de les 16'00 fins a les 18'00 hores.

Tots els interessats es poden anar a matricular a l'esplai mateix.

11.- OBERTURA DE CURS 1994-1995 DE LA III ZONA

Dia 7 d'octubre a les 21'00 hores a Sant Francesc d'Inca.

Bartomeu Fons Pascual

Ses Gloses

D'ES SINEVER

COMENTANT ES LLIBRE: "MANCOR DE LA VALL: IMATGES DEL PASSAT" (Continuació)

Primer metge titulat
va ser Don Pep Mateu
a ca seva amb so nom seu
una placa es va posar.

Una festa que perdura
es fa el setanta-u
per dir-vos-ho més segur
ella va ser una hermosura

Al setanta-u hi veig mu mare
la estimava, estic segur
sense murmurar ningú
ho dic perquè li agrada

El Montaura de Mancor
es un equip titular
que juga i deixa jugar
ha estat un equip bo.

Per Sant Antoni Abat
se sol passejar el dimoni
darrera Sant Pau i Sant Antoni
i dos aixencats a s'ase gelat.

Després de ses beneïdes
beven davant Can Bernat
un carrosser firmes posat
i es Ballaruc a s'altre costat
això fa ses festes fines.

En bon dia dos d'abril
sa banda d'Inca desfila
fa cinquanta anys Mancor es vila
i des de llavors un poble tranquil.

Una festa lo més gran
a s'Ajuntament mancorina
a sa festa hi predomina
el fill de Don Salvador Beltran

I l'amo en Francesc Reynés
un ex batle mancorí
que sa placa es mira així
hi posa tot s'interès.

A n'es fill de Don Salvador
es batle i dos regidors
el feliciten carinyós
li donen maneta en honor.

Feren el cinquentenari
de Mancor un poble petit
d'un personal molt unit
que ajuda si és necessari.

El dia nou de febrer
d'aquest any setanta-sis
s'Ajuntament se sent feliç
per s'obra que s'ha de fer.

Vengué es Governador Civil
Don Manuel Maria Arias
que juntaren ses idees
per deixar el poble tranquil.

El Rector Bartomeu Ramis
i es batle Joan Moranta
que fa lo que sap i aguanta
de lo que dic no t'enfadis.

També rebé en Gabriel
un obsequi Parroquial
gojós davant es portal
rep sa ditada de mel.

Catalina Reynés Gual
auxiliar de s'Ajuntament
des batle rialler i content
rep un record ideal.

Eleccions del setanta-nou
U.C.D. i Independents
estan reunits contents
i el senyor Pocoví Batle nou

Més festa per sa vellesa
també dins es mateix any
a es padrins res es plany
tothom demostra noblesa.

El vuitanta-u homenatge
pel Senyor Amengual Reus
però mai mostram es peus
Mancor mai perd es coratge.

Don Salvador Beltrán Font
donà es Predegueret
per fer un col.legi condret
això es digne d'aplaudir fort.

El President del Consell,
Senyor Jeroni Albertí,
el vuitanta-dos va venir
per a lo necessari posar remei.

Aquí es destapa sa placa
del metge Josep mateu
judt davant es portal seu
sa gent s'aplega en massa.

Amb sos vestits de paper
el dilluns de Sant Joan
una festa lo més gran
que surti d'allò més bé.

El Senyor Francesc Conrado
i el Senyor Batle Pocoví
posen sa firma en bon fi
no importa dubtar-ho.

S'escola de ball de bot
balla a Santa Llúcia
si jo pogués hi ballaria
però me queix de per tot.

Es President des Consell
i es Batle sa miren s'aigua
si tornàs vi quin paraigua
i jo em posaria vermell.

Desfila tot s'homenatge
amb es seu acompanyament
amb sa banda resplendent
tot per donar-los coratge.

S'homenatge sa fa a sa plaça
davant de s'Ajuntament
tot estibat ple de gent
tot es poble fa una massa.

Quan va xerrar el Senyor Canyelles
per tot es poble mancorí
concejals i batle Pocoví
no movien ni ses pipelles.

En Toniet s'ha jubilat
a vint-i-set de gener
i s'amic Tomeu Sinaver
troba que bé ho ha pensat.

En Tomeu Sinever

Higiene de l'orella:

L'orella es fa neta i s'eixuga sense anar més endins d'allà on pot arribar el dit, i sense insistir el més mínim.

L'ús de bastonets, pals i altres coses per a destapar, fer neta o eixugar l'orella o per gratar-se si tenen picor, es inútil i perillós. El conducte auditiu fa una corba, estreta i té una fina i delicada pell. Aquesta produeix una grassa protectora, anomenada cera, que va sortint espontàniament fins a l'exterior junt amb les petites escames despreses de la pell, protegeix de l'aigua i de la pols, etc. Quan arriba a l'exterior, aquesta cera se seca i cau espontàniament o si es toca suaument. Si ens entossudim en treure-la abans de que surti, la ficarem més en dins, cosa que pot produir la formació d'un tap que el metge haurà de treure. Si ja s'estava formant un tap, el ficarem més a dintre així com l'anem punyint. Si havia molt poca cera deixarem el conducte sense protecció. Sempre hi ha perill de provocar-se infeccions i ferides, o deixar-nos un tros de pal dintre de l'orella. I en tot cas ens crearem un hàbit difícil de deixar.

Mal d'orella:

Mentre no l'hagi vist el metge, tractar-lo amb calmants com si es tractàs d'un mal de cap o de queixal. No torcar l'orella. Si el mal coincideix en haver nedat a la platja o a la piscina, hi ha a més que anar alerta a no tornar banyar-se l'orella fins que passin un parell de dies sense tenir cap molèstia. No és recomanable recórrer als taps en aquesta ocasió.

Renous forts i intensos:

Els renous molt intensos, com el d'algunes discoteques o escoltant música forta amb auriculars a gran potència, pot fer mal seriosament a l'audició sobretot a les persones predisposades a aquest problema, inclús definitivament si és a gran intensitat. La feina a ambients molt renouers requereixen auriculars fabricats expressament per a protegir els sentits.

Refredats:

Durant els constipats no hi ha que bussejar. Si s'ha de viatjar amb avió hauria que tractar-se primer el refredat. I dur qualche analgèsic.

Hemorràgies nassals:

Asseure's, per exemple damunt el llit, tombar el cap endavant, perquè la sang vagi gotejant per la punta del nas, caient dins una palangana o tovallola. Moltes de vegades al cap d'una estona s'atura de sagnar. Si es tomba el cap cap enrera, pareix que s'ha acabat l'hemorràgia, quan és possible que segueixi sense saber-ho i es va acumulant a l'interior del nas, coll i inclús es va engolint. S'acaba escopint sang amb gleves, i a vegades vomitant això mateix. Es pot sonar suaument el nas, sense por, i intentar ficar, pel forat que sagna, un tros de cotó banyat amb aigua oxigenada o epistaxol i llavors amb el dit pitjar les ales del nas una amb l'altra. Si no hi ha es metge i continua sagnant, hi ha que anar a urgències.

Gargamella resseca:

Hi ha moltes persones que tenen una desagradable sensació de tenir la gargamella seca, o la impressió d'una fleuma o moc sec aferrat dintre. Si és habitualment, que fa estona que està així, hi ha que saber que la fleuma no és el problema, sinó que és una sensació produïda per moltes possibles causes i a vegades que no es veu cap tipus de lesió o si a cas sequedat. El pitjor és esforçar-se en treure la fleuma, o començar a xupar pastilles i caramels, els quals, si abusam d'ells, empitjoren el problema. El que no empitjorarà el problema és beure molta d'aigua, llimonada natural, mel natural, fer gàrgares d'aigua tèbia amb una petita

quantitat, molt petita, de bicarbonat i sal. I sobretot, no encaparrota-se en treure el que pareix una fleuma produïda per aquesta molesta "aresta" i consultar el metge si no s'arregla aviat.

Gotes nassals:

No s'han d'emprar més de uns quants dies seguits les gotes que es venen per destapar el nas, el seu ús prolongat pot fer que empitjorem o ens habituem a elles.

Afonies:

Les afonies que duren varies setmanes han de ser visitades pel metge. Mentre tant no fumar, no forçar la veu en xerrar i no esforçar-se en aclarir la gargamella. L'escaunyament, després de sortides nocturnes o durant un refredat, es cura amb silenci, i sinó s'ha d'anar al metge. En alguns ambients en que es junten el fum del tabac, els vapors de l'alcohol i el renou de la música a "tope", que obliga a cridar per fer-se sentir, és lògic que es produeixin afonies.

EL FUTBOL

*vina a animar
al teu equip!*

EL CD MONTAURA PER 1ª VEGADA A LA HISTÒRIA COMPTARÀ AMB 5 EQUIPS A LA TEMPORADA 1994/1995

El president i la junta Directiva es va proposar formar una planter perquè els jugadors mancorins que surtin, puguin jugar a Mancor i no com temps enrera, que sortien bons jugadors i es formaven als equips de la comarca (Xilvar, Sallista, etc...).

Tenint en compte que sempre han sortit bon jugadors de Mancor (Pep Moranta 2ª B), (J. Reynés, M. Mora, R. Arrom, A. Estrany, J. Moranta, B. Gual 3ª Divisió) s'ha creat aquesta planter perquè en un futur juguin al primer equip mancorins. Els equips son: AMATEURS (1ª Regional), JUVENILS (3ª Regional) CADETS (2ª Regional), INFANTILS (2ª Regional) PRE-BENJAMINS (Lliga Es Raiguer).

LA JUNTA DIRECTIVA (càrrecs)

PRESIDENT: Bernardino Coll Martorell
 VICE-PRESIDENT 1: Miquel Vallori Mateu
 VICE-PRESIDENT 2: Jaime Martorell Martorell
 VICE-PRESIDENT 3: Juan Mateu Riera
 TRESORER: Pedro Amer Arrom
 COMPTADOR: Guillem Coll Morro
 SECRETARI: Guillem Martorell Martorell
 VICE-SECRETARI: Jaume Maura Coll
 VOCAL: Cristòfol Sola Bibiloni (Delegat Camp)
 VOCAL: Joan Martorell Moyá (Entrenador)
 VOCAL: Nadal Martorell Bisquerra (Manteniment)
 VOCAL: Pedro Llabrés Fontirroig (Entrenador)
 VOCAL: Miquel Martorell Moyá (Entrenador)
 VOCAL: Vicente Moranta Frontera (Coordinador General)
 VOCAL: Francisco Pou Gual (Taquilles)
 VOCAL: Llorenç Rigo Mateu (Desplaçaments)
 VOCAL: Lleonard Pocoví Morro (Publicitat)
 VOCAL: Miquel Janer Bennassar (Cadets)

PRESSUPOST PREVIST PER A LA TEMPORADA 94/95ENTRADES

- Socis	900.000.-
- Publicitat	200.000.-
- Subvencions	100.000.-
- Taquilles	75.000.-
- Rifos	425.000.-

	1.700.000.-

SORTIDES

- Fitxes	380.000.-
- Arbets	375.000.-
- Material Deportiu	325.000.-
- Material Camp	75.000.-
- Mutua metge	100.000.-
- Sorteig	125.000.-
- Neteja	100.000.-
- Botiquín	20.000.-
- Varis	200.000.-

	1.700.000.-

AMATEURS C.D. MONTAURA

La plantilla està formada per els jugadors:

PORTERS:

1. Toni Ferrer Perelló (Xilvar)
2. Pedro Payeras Garcia (Alaró)

DEFENSES:

3. José Mª Muñoz Perez (Montaura)
4. Tomeu Morro Rotger (Sallista J.)
5. Tomeu Pericás Sosa (Constància)
6. J. Miquel Truyols Fabregas (Constància)
7. Vicenç Canals Mateu (Montaura)
8. Biel Reus Coll (Montaura)

MITJOS:

9. Toni Carrasco Osuna (Constància)
10. Jaume Mateu Mateu (Cosntància)
11. Miquel A. Sebastian Escarrer (Alaró)
12. Victor Segarra Isern (Montaura)
13. Toni Planas Alomar (Constància)
14. Pedro Mascaró (Constància)
15. Toni Sansó (Constància)
16. Andreu Sola Martorell (Montaura)

DAVANTERS:

17. Pep Mateu Moranta (Montaura)
18. Toni Estrany Seguí (Montaura)
19. Marcus Philips (Constància)
20. Miquel Alba Vallori (Sallista)
21. Miquel A. Serra Sastre (Constància)
22. Pere J. Sampol Bestard (Llosetense)
23. Pedro Amengual Mateu (Montaura)
24. Miquel Lluís Mora Roel (Montaura)

ENTRENADOR: Bartomeu Alzamora Fábregas

Els resultats del començament de lliga de 1ª Regional han estat:

MONTAURA	3	PORRERES	0
ESCOLAR	1	MONTAURA	0
MONTAURA	2	S SALINES	0
CASA MIS	2	MONTAURA	1

GOLETJADORS:

1. Pep Mateu 1 Gol
2. T. Pericás 1 "
3. Escarrer 1 "
4. J. M. Serra 1 "
5. A. Carrasco 1 "
6. M. Philips 1 "

PORTER MENYS GOLETJAT (3 GOLS)

1. Toni Ferrer 1 Gol
2. Pere Payeras 2 "

CLASSIFICACIÓ

	J	G	E	P	GF	GC	PTS.
1. FERRIOLENS	4	4	0	0	18	5	8+4
2. P. SOLLER	4	4	0	0	14	1	8+4
3. C. MISS	4	4	0	0	13	5	8+4
4. ESCOLAR	4	3	1	0	7	2	7+3
5. MONTAURA	4	2	0	2	6	3	4
6. P. CRISTO	4	2	0	2	10	8	4
7. ROTLET	4	2	0	2	11	10	4
fins a							
18. BARRACAR	4	0	0	4	5	20	0-4

CRÒNICA

El Montaura Amater ha començat la lliga a la 1ª Regional per 2ª vegada a l'història amb bon peu, guanyant el primer partit al Porreres amb rotunditat. Al primer desplaçament, la mala sort no volgué que es puntuàs a Capdepera, després de claríssimes ocasions varen perdre el temps de descompte. A Mancor contra Ses Salines es va suar, però el 2-0 s'imposà amb tota justícia. Un altre desplaçament complicat a Sa Pobla, al camp d'herba, si havia un guanyador aquest era el Montaura després del 0-1 al descans, el Montaura va perdonar en dues vegades, hauria estat el 0-2, però acabà perdent 2-1 amb un gol en pròpia porta. Fent un resum del que s'ha vist fins ara, s'ha demostrat que es pot quedar a 1ª Regional, mantenir la categoria i possiblement el Montaura tengui l'equip més jove de la història amb una mitja de 20 anys.

EL MONTAURA JUVENIL

El Montaura juvenil ha començat nou aquesta temporada amb 11 jugadors Mancorins i 7 de fora vila.

S'ha creat perquè els jugadors Mancorins puguin jugar i formar-se de cara a pujar al 1r equip.

Els entrenadors són: Joan Martorell Vallori i Guillem Amer Alba.

PORTERS:

1. Jaime Mora Coll (Montaura amaters)
2. Juan Coll Latorre (Cadets)

DEFENSES:

3. Joan Martorell Alba (Cadets)
4. Bernat Martorell Mezquida (Planter)
5. Tomeu Martínez Oliver (Sallista)
6. Toni Far Pons (Xilvar)
7. Biel Alorda Mora (Cadets)

MITJOS:

8. Francisco Solivellas Prats (Cadets)
9. Pere Rotger Ramon (Llosetense)
10. Guillem Solivellas Martorell (Amaters)
11. Rafel Solano Rotger (Planter)
12. Bernat Gual Reynés (Sallista)
13. Fernando Garcia Villalonga (Xilvar)

DAVANTERS:

14. Joan Moranta Abrines (Planter)
15. Jose Piza Alhama (Cadets)
16. Miquel Abrines Amengual (Cadets)
17. Biel Campomar Amengual (Planter)
18. Fernando Bisbal Aguilar (C. Inca)

CLASSIFICACIÓ

1. CONSELL	3 + 2
2. SINEU	3 + 3
3. PALMANYOLA	3
4. BÚGER	3
5. P. CRISTO	3
6. MONTAURA	0

GOLETJADORS:

1. Far1 Gol
2. Rafel1 "

Imatges d'ahir

INSTANTÀNIA DEL MESTRE CABALLER (Anys 30).

El mestre, D. Manuel Caballer, famós pels seus especials mètodes d'ensenyança, per les seves excèntricitats i les seves sortides de to, era a més un home de dèries i rauxes que, si bé no li duraven molt, quan l'obsessionaven s'hi dedicava intensament. Els seus amics recorden amb quin zel es dedicà a fer d'hortolà a Son Torranet, a fabricar sabó, a empaquetar tabac, a fabricar carteretes amb "Plexiglas" d'estraperlo o a la fotografia. Aquesta darrera afició li durà molt de temps, però això sí, amb intermitències: temporades passava llargues hores en el seu completíssim laboratori fotogràfic, atiborrat de productes de tot tipus molts dels quals mai emprà, o el tenia completament abandonat.

Aquesta fotografia reproduïda és obra seva. No es pot dir que fos una "instantània" perquè Don Manuel per muntar el tríode, aplicar-hi la càmera, enfocar, donar al diafragma l'obertura adequada i aconseguir que els retratats adoptessin la postura, necessitava llarg temps.

Els personatges retratats són, d'esquerra a dreta i al darrera Joan Reynés Gual de Cas Carter, Antònia Seguí Gual "Catí", Baltasar Mora Amengual de So Na Vaquera i la seva esposa Catalina Mora Gual, l'esposa del mestre Maria Sampol Gual i la seva germana Catalina ambdues de Ca na Coca. El davant Catalina Reynés Gual de Cas Carter, Joana Gual Moyer "Ferrerica", la filla del mestre, Paca Caballer, i Margalida Mateu Alorda de Son Nadal. La data de la fotografia ha de ser anterior al 2 de febrer de 1937, dia en que morí la seva esposa.

Si es conservàs el seu arxiu dels negatius damunt vidre que ell tan curosament classificava amb l'índex, ens hauria estat molt fàcil trobar el d'aquesta fotografia, on hi constava el dia, l'hora, l'estat del cel, l'obertura del diafragma, el temps d'exposició i els personatges retratats. Malauradament s'ha perdut.

En Biel de Son Nadal.